

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
หนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
เมษายน 2549

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
หนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
เมษายน 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
หนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
เมษายน 2549

หนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์. (2549). *ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี*.

สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ภัคกร สกลรักษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกและด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือบุคลากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว ในปีการศึกษา 2547 รวม 260 คน จาก 65 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว และการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) ผลการวิจัย พบว่า

1. บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. บุคลากรที่มีตำแหน่งและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกและด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกและด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. บุคลากรมีความคิดเห็นว่า ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ควรมีการจัดประชุม สัมมนา ควรแจ้งโรงเรียนถึงการเตรียมเอกสาร รายละเอียด ขั้นตอนการประเมิน เพื่อจะได้เตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก เห็นว่าควรประเมินตามสภาพจริง ไม่ควรเน้นเอกสารมากเกินไป ควรคำนึงถึงความแตกต่างของโรงเรียน และด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอกเห็นว่าได้รับเอกสารการประเมิน ช้ามาก ข้อเสนอแนะควรให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้จริง

PERSONNEL'S OPINIONS TOWARD EXTERNAL QUALITATIVE ASSESSMENT
OF BASIC EDUCATION SCHOOLS MUANG DISTRICT
OF PETCHABURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
NUENGRUETHAI JIRAPRASERTWONG

Presented in partial fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

April 2006

Nuengruethai Jiraprasertwong. (2006) *Personnel's Opinions Toward External Qualitative Assessment of Basic Education School Muang District of Petchaburi Province*. Master Project, M.Ed.(Business Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Ms.Pakkaporn Scolrugs.

The purpose of this research were the study and Comparison of personnel's opinions toward external qualitative assessment of basic education school in Muang District of Phetchaburi Province in the aspects of the process of pre-external qualitative assessment, The process of on going external qualitative assessment, and the process of end of external qualitative assessment.

The samples consisted of 260 teachers and were included. Head Masters who were in charge for external qualitative assessment from 65 schools, which already passed external qualitative assessment. The instrument used for collecting data was questionnaire (Rating Scale), the statistics Employed in the data analysis included such as Percentage, Mean, Standard deviation, T-test, One way analysis of variance and Scheffe's test.

The results of this research were as follows :

1. Personnel's opinions toward external qualitative assessment as a whole were in high level.

2. Different position and Different Qualification of personnel had opinions toward external qualitative assessment as a whole were no-statistically significant difference.

3. Different duration of work of personnel had opinion toward external qualitative assessment as a whole were statistically significant difference at .01 level. When we considered by aspect it found that there were statistically significant different in the process at pre-external qualitative assessment , the process at end of external qualitative assessment at .05 level and the process at on going external qualitative assessment were no statistically significant difference.

4. Different size of schools of personnel had opinion toward external qualitative assessment as a whole were no statistically significant different. When we considered by aspect it found that there was no statistically significant difference in the process at pre-external qualitative assessment and the process at end of external qualitative assessment and the process at on going external qualitative assessment was statistically significant difference at .01 level.

5. Personnel had opinions in each aspect such as; the process at pre-external qualitative assessment it found that there should have meeting, seminar and inform school to prepare concerned documents, information, step involve, to make school get ready to be assessment. The process at on going external qualitative assessment found that there should be authentic assessment, Should not emphasis more on document checking, school differences, it should be award and the process at end external qualitative assessment found that there took too long time to send Assessment paper to schools, suggestions to school should be practicable.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยการช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ภักดร สกลรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำ การทำงานวิจัยนี้ ทุกขั้นตอนจนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยพัฒนาการทำงานให้เป็นอย่างมีคุณค่า ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สิริฐากร ชูทรัพย์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรณ สิริแพทยพิสุทธ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ฉบับนี้ และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สิริฐากร ชูทรัพย์ อาจารย์คณิง กายสอน และ อาจารย์นริศ น้าทิพย์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ พร้อมทั้งข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ที่กรุณาอนุญาตให้เก็บข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของอำเภอเมืองเพชรบุรีและอำเภอบ้านแหลมทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา เพื่อน ๆ สมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนให้ความช่วยเหลือ ให้ความห่วงใย ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดา และคณาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน

หนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของความคิดเห็น.....	8
ความเป็นมาและการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก.....	8
ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	10
หลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	10
วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	11
ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	11
ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก.....	12
การดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก.....	12
แนวคิดในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา.....	13
แนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพภายนอก.....	14
กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก.....	14
การเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	24
ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมิน	
คุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	73
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	73
ความสำคัญของการวิจัย.....	73
สมมติฐานในการวิจัย.....	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย.....	89
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	93
ภาคผนวก ค แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและขนาด ของโรงเรียน.....	50
2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน	51
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้อ.....	52
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้อ.....	53
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้อ.....	57
6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ตำแหน่ง	59
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	60
8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา..	61
9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน.....	62

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน.....	63
11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อ การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน.....	64
12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมิน คุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการ ก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน.....	65
13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมิน คุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน.....	66
14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อ การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน.....	67
15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน.....	68
16 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมิน คุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการ ระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	69
17 ความถี่ของบุคลากรที่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	70

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ถึงแม้ว่าในระยะที่ผ่านมาได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมาโดยตลอด แต่จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50 นอกจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการแล้ว จริยธรรม คุณธรรมและความปลอดภัยของร่างกายและจิตใจของเด็กไทยก็อยู่ในสภาวะเสี่ยงเช่นเดียวกัน เช่น ปัญหายาเสพติดที่กำลังระบาดอยู่ในสถานศึกษาขณะนี้

ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้น จากการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เกี่ยวกับการทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลทางการศึกษา พบว่า เด็กไทยทำคะแนนได้ดีสำหรับข้อสอบแบบเลือกตอบที่ใช้ทักษะพื้นฐาน เช่น การบวก ลบ คูณ หาร หรือข้อสอบที่ใช้ความจำ แต่ไม่สามารถทำข้อสอบที่เป็นโจทย์ปัญหาที่ต้องคิดวิเคราะห์ หรือต้องเขียนคำอธิบายยาว ๆ แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการคิดวิเคราะห์และการเรียบเรียงความคิดออกมาเป็นคำพูดของเด็กไทย ในขณะที่ความสามารถดังกล่าวเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาของไทยที่จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถหรือจริยธรรม คุณธรรม ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ

ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของไทย โดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อทำให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข จะได้ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้มีความดี สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เศรษฐกิจมั่นคง สามารถร่วมมือและแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคมโลก การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเพื่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1-2)

จากความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงได้มีสภาระเบัญญูติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 , 48 , 49 , 50 และ 51 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547 : 29 - 31)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ดังกล่าวจึงมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 ขึ้น

ในฐานะที่ผู้วิจัยมีส่วนในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการทราบถึงความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบและสะท้อนถึงปัญหา ความต้องการในแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานของทุกฝ่ายเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้ทำให้ทราบข้อมูลความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะของบุคลากรของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลไปพัฒนาและเตรียมความพร้อมสู่การประเมินในรอบที่สองต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรซึ่งเป็นผู้บริหารและครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกแล้วในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ภายในปีการศึกษา 2547 รวม 260 คน จาก 65 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกได้ดังนี้

1.1 ตำแหน่ง

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 ครูผู้สอน

1.2 ระดับการศึกษา

1.2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.2.2 ปริญญาตรี

1.2.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.3 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

1.3.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี

1.3.2 2 - 3 ปี

1.3.3 4 ปีขึ้นไป

1.4 ขนาดของโรงเรียน

1.4.1 ขนาดเล็ก

1.4.2 ขนาดกลาง

1.4.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของบุคลากร
โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก

2.2 ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก

2.3 ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก** หมายถึง การแสดงออกทางด้าน
ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อของบุคลากร ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนใน 3 ด้าน
คือ

1.1 ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง ความคิดเห็นของ
บุคลากรของโรงเรียนเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเตรียมการรับการประเมินจากผู้ประเมิน
ภายนอก การได้รับทราบระยะเวลา บุคลากรที่มาทำการประเมิน แผนปฏิบัติงานประจำวันและ
รายละเอียดเอกสารต่าง ๆ ได้แก่หลักสูตร แผนการสอน ตารางการปฏิบัติงาน รายงานเกี่ยวกับการ
กำกับ ติดตามและประเมินผล แผนงาน/โครงการ รายงานการประชุม ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลผู้เรียน
ข้อมูลจากผลการทดสอบ เพื่อเตรียมรับการประเมิน

1.2 ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อคณะผู้ประเมินภายนอกขณะที่มาประเมิน ได้แก่ ความละเอียดรอบคอบ ความน่าเชื่อถือ การให้ข้อเสนอแนะ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา

1.3 ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินการของผู้ประเมินภายนอกหรือตัวแทนของผู้ประเมินที่จะต้องแจ้งผลการประเมินที่เป็นลายลักษณ์อักษรให้กับโรงเรียนได้ทราบเกี่ยวกับเอกสารสรุปผลการประเมินและประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอก

2. การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง กระบวนการวัดความก้าวหน้าในการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งกระทำโดยสำนักงานหรือผู้ประเมินภายนอกแล้วแต่กรณี เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

3. บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

3.2 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน

4. โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา

5. ขนาดของโรงเรียน

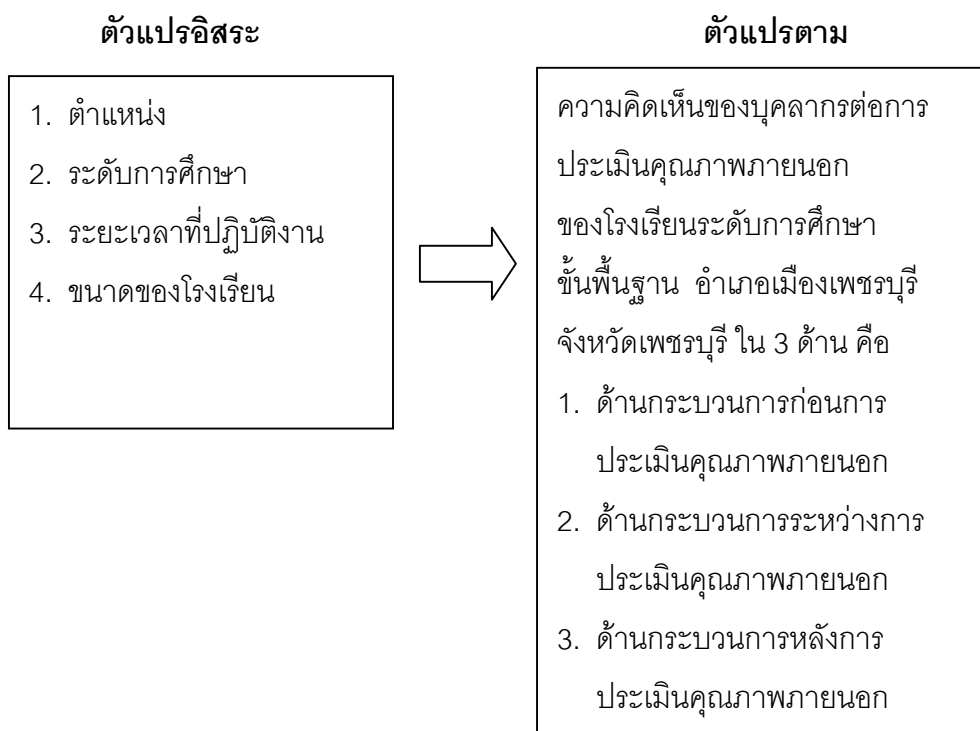
5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

6. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่บุคลากรรับผิดชอบปฏิบัติงานในการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรที่ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. บุคลากรที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. บุคลากรที่ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. บุคลากรของโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของความคิดเห็น
2. ความเป็นมาและการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก
3. ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก
4. หลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก
5. วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก
6. ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก
7. ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก
8. การดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก
9. แนวคิดในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา
10. แนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพ
11. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก
12. การเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
13. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก
14. มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
15. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็น มีนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นและให้ความหมายไว้ดังนี้

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2538 : 5) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อบางอย่าง เจตคติบางอย่างและค่านิยมบางอย่างของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งการกระทำอาจไม่สอดคล้องกับการแสดงออกทางความคิดเห็นต่อสิ่งนั้น

สุชา จันทรเฒ และสุรางค์ จันทรเฒ (2540 : 104) กล่าวว่า เป็นการยากที่จะแยกความคิดเห็นและเจตคติออกจากกันได้โดยเด็ดขาด เพราะทั้งความคิดเห็นและเจตคติมีลักษณะคล้ายกันแต่ลักษณะของความคิดเห็นจะไม่ลึกซึ้งเหมือนกับเจตคติ

ลาวัณย์ จักรานวัณ (2540 : 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงความรู้สึกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณาถึงข้อเท็จจริงต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูด การเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ถ้าหากมีหลักฐานข้อเท็จจริงปรากฏ ความสำคัญของความคิดเห็นจะเป็นการศึกษาความรู้สึกของแต่ละบุคคล กลุ่มคน ที่มีต่อสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกได้ออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น ความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงาน การกำหนดนโยบายแผนงานโครงการต่าง ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งการฝึกหัดการทำงานด้วย เพราะจะทำให้แนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ บรรลุเป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นความคิด ความรู้สึกที่แสดงถึงเจตคติด้านใดด้านหนึ่งที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสถานการณ์นั้น เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านความรู้สึกของแต่ละบุคคล

2. ความเป็นมาและการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเกี่ยวกับการศึกษา ให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้รับการตอบสนองอย่างเป็นรูปธรรม คือ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าว ได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ใน หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกระยะ 5 ปี ทั้งนี้ การประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรกสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ คือ พ.ศ. 2548

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ.เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินการจัดการศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในเพื่อวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพและมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินภายนอกโดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการโดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาดังนั้นการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างก็มุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการวางกรอบแนวทางและวิธีการในการประเมินภายนอก โดยมีกิจกรรมหลักที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (การพัฒนาคุณภาพ การตรวจติดตามคุณภาพและการประเมินภายใน) การประเมินคุณภาพภายนอกและการติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 13 - 15)

3. ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก คือการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ผู้ประเมินภายนอกหรือคณหโมโรงเรียนจะต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอก อันจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษา ด้วยความเป็นกลาง และสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 15)

4. หลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่ความมีมาตรฐานทางการศึกษา และเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป ซึ่งรูปแบบและวิธีการดำเนินการจะเป็นไปตามที่กำหนด ในระเบียบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการสำคัญ

5 ประการ คือ

1. เป็นการประเมินเพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเรื่องการตัดสิน การจับผิดหรือการให้โทษ-ให้โทษ
2. ยึดหลักความเที่ยงตรง เป็นธรรม โปร่งใส มีหลักฐานข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้
3. มุ่งสร้างความสมดุลระหว่างเสรีภาพทางการศึกษากับจุดมุ่งหมาย และหลักการการศึกษา ของชาติ โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย แต่ยังคงมีความหลากหลายในทางปฏิบัติที่สถานศึกษา สามารถกำหนดเป้าหมายเฉพาะและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพของสถานศึกษา และผู้เรียน
4. มุ่งเน้นในเรื่องของการส่งเสริมและประสานงานในลักษณะกัลยาณมิตร มากกว่าการ กำกับและควบคุม
5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพและการพัฒนาการจัดการศึกษาจาก ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 15 - 16)

5. วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก

1. เพื่อตรวจสอบ ยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษา และประเมินคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลซึ่งจะช่วยสะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา สาเหตุ ของปัญหาและเงื่อนไขของความสำเร็จ
3. เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษาและ หน่วยงานต้นสังกัด
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 17)

6. ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญ และมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง เป็นการส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนา ตนเองให้เต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่สอง เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถาน ศึกษาได้จัดการศึกษาไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ประการที่สาม สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนท้องถิ่นมีข้อมูล ที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไป ในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

ประการที่สี่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับ คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนด แนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 17 - 18)

7. ขอบข่ายของการประเมินคุณภาพภายนอก

1. ประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 14 มาตรฐาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว

2. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

2.1 ก่อนการตรวจเยี่ยม

2.2 ระหว่างการตรวจเยี่ยม

2.3 หลังการตรวจเยี่ยม

3. การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์และศึกษาเอกสารและหลักฐานที่ใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจมีการใช้แบบสอบถามหรือเครื่องมือ/วิธีการอื่น ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามความจำเป็น

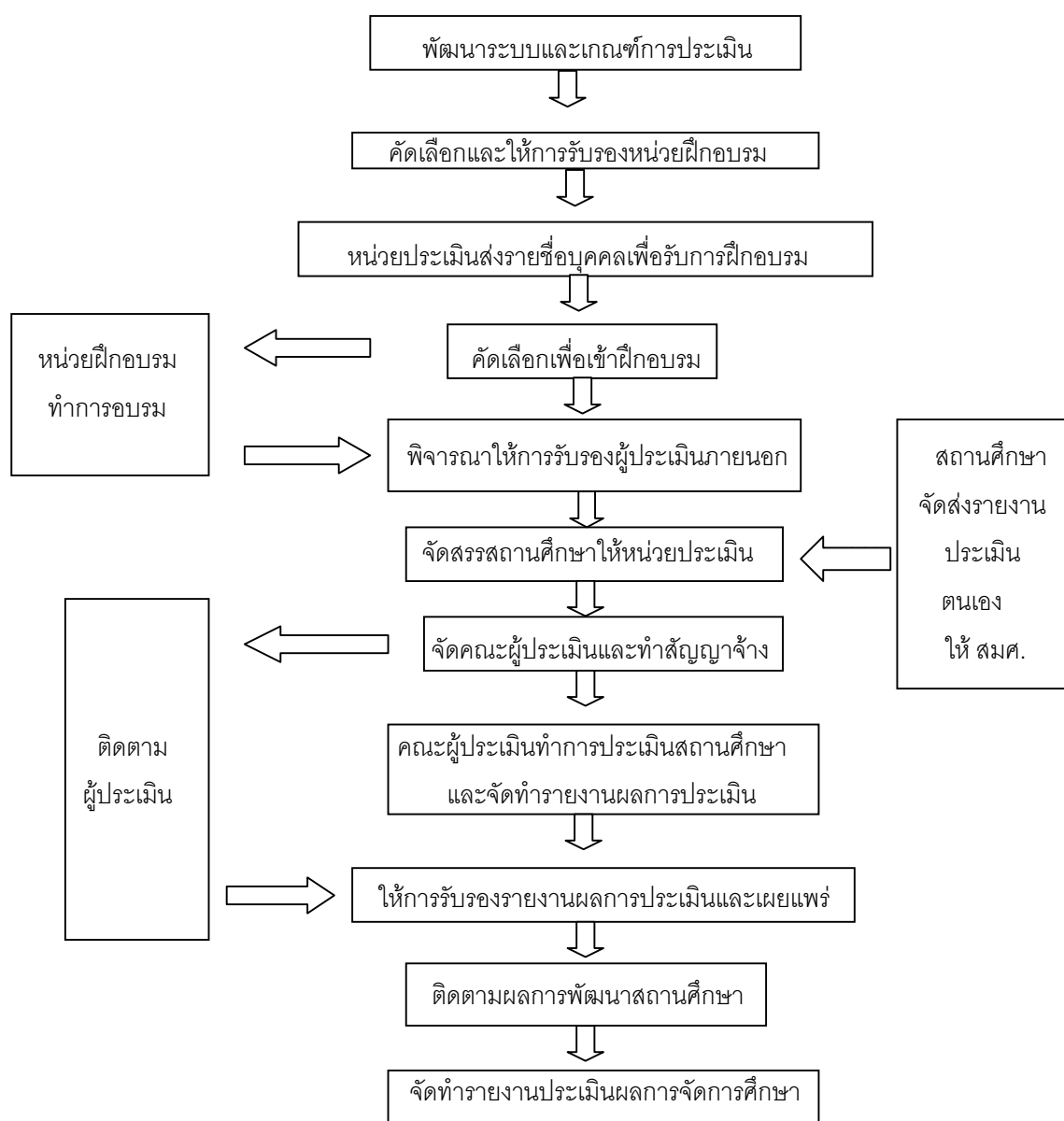
4. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บุคลากรของสถานศึกษา คือ เจ้าของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียนและบุคลากรอื่นของสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน/ชาวบ้าน ผู้ประกอบการหรือผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 18 - 19)

8. การดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก

เจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้มี สมศ. เพื่อดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างอิสระในรูปขององค์การมหาชน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่งที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีความเป็นอิสระ มีอำนาจในการตัดสินใจได้ทั้งในด้านการบริหาร การจัดการและการเงินของสำนักงานฯ มีความคล่องตัวในการบริหารงานให้ลุล่วงตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีคุณภาพ มากกว่าการทำงานตามสายบังคับบัญชาของระบบราชการ ทั้งนี้ เพื่อทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) มีภารกิจหลักตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานฯ คือ พัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก พัฒนาและฝึกอบรมผู้ประเมินภายนอก ให้การรับรองผู้ประเมินภายนอก กำกับดูแลการประเมินภายนอกและจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประจำปี เพื่อเผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามภารกิจของ สมศ.

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 19 - 20)

9. แนวคิดในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

ความเชื่อพื้นฐานของการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน คือ ความสำเร็จของการดำเนินงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับความตระหนักและระดับความพยายามหรือการปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ของบุคลากรในการพัฒนาสถานศึกษา หากสถานศึกษาไม่บรรลุผลสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็น่าจะพิจารณาระดับความพยายามหรือการปฏิบัติและความพร้อม โดยเฉพาะความตระหนักถึงความสำคัญต่อมาตรฐานนั้น ๆ ของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อนำไปสู่แนวทางการปรับปรุง

และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาจึงต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างความตระหนักต่อมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกฝ่ายทำงานด้วยความเพียรพยายามเพื่อคุณภาพของผู้เรียน เป็นการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเอง การประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานการศึกษา จึงได้ออกแบบขึ้นเพื่อสนองความต้องการข้อมูลและสารสนเทศอย่างครอบคลุม ครบถ้วนเพื่อรองรับการกำหนดแนวทางปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 36 - 37)

10. แนวคิดและหลักการในการประเมินคุณภาพ

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าการประเมินภายในเพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 7 - 8)

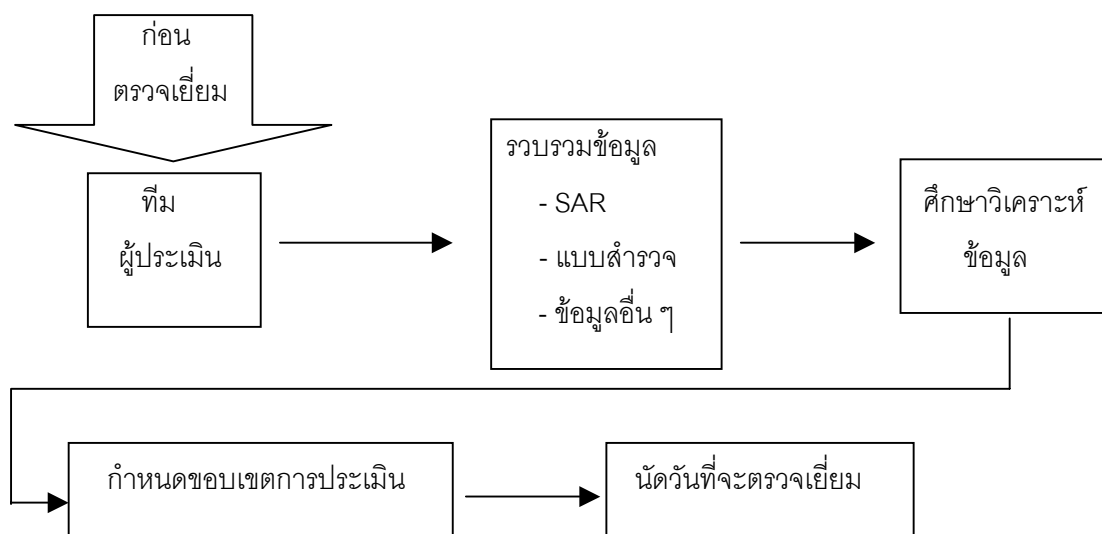
11. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม

1. ก่อนการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมในขั้นก่อนการตรวจเยี่ยม เป็นกิจกรรมที่คณะผู้ประเมินภายนอกต้องดำเนินการเมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยต้องมีการประสานงานกับสถานศึกษา

การวางแผนการตรวจเยี่ยม/แผนการประเมิน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการไปตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษา ซึ่งจะประกอบด้วยกิจกรรมหลักที่จะต้องดำเนินการดังภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการประเมินระยะก่อนการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมก่อนการตรวจเยี่ยม

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1) ศึกษา วิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	คณะผู้ประเมินภายนอก
2) กำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะต้องรวบรวมตรวจสอบและวิเคราะห์ระหว่างการตรวจเยี่ยม	คณะผู้ประเมินภายนอก
3) วางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมิน กำหนดตารางตรวจเยี่ยมและกำหนดภาระความรับผิดชอบของผู้ประเมินภายนอกแต่ละคน	คณะผู้ประเมินภายนอก
4) นัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยมและแจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษา	ผู้ประสานงานของคณะผู้ประเมินภายนอก

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เมื่อคณะผู้ประเมินภายนอกได้รับมอบหมายให้ดำเนินการประเมินภายนอกสถานศึกษาพร้อมกับได้รับรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาแห่งนั้นแล้ว ผู้ประเมินภายนอกทุกคนจะต้องศึกษาและวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองดังกล่าวให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ตลอดจนรวบรวมเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในเบื้องต้น

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่มีรายงานการประเมินตนเอง ผู้ประสานงานฯ จะต้องส่งแบบสำรวจการประเมินตนเองที่ สมศ. จัดทำไปให้สถานศึกษากรอกส่งมาให้ นอกจากนี้อาจขอเยี่ยมเอกสารข้อมูลบางเรื่องเพิ่มเติมในกรณีรายงานการประเมินตนเองไม่ชัดเจนหรือไม่สมบูรณ์ แล้วส่งคืนเมื่อศึกษาข้อมูลเสร็จแล้ว หรืออาจขอให้ทางสถานศึกษาช่วยจัดเตรียมไว้ให้คณะผู้ประเมินภายนอกศึกษาในระหว่างที่ไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เช่น

- หนังสือแนะนำสถานศึกษา
 - แผนพัฒนา/ปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา ธรรมนูญสถานศึกษา ปรัชญาและนโยบายการศึกษาของสถานศึกษา หรือเอกสารในลักษณะเดียวกัน
 - หลักสูตร กำหนดการสอนและตัวอย่างแผนการสอน
 - แผนการเรียน ตารางการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
 - รายงานเกี่ยวกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผล แผนงาน/โครงการของสถานศึกษา หรือรายงานประจำปี
 - รายงานการประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานชุดต่าง ๆ เช่น การประชุมกรรมการสถานศึกษา การประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 - ข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา ข้อมูลผู้เรียนและสารสนเทศอื่น ๆ
 - ข้อมูลจากผลการทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของกรมวิชาการ
- ทั้งนี้ สถานศึกษาไม่จำเป็นต้องจัดทำเอกสารเหล่านี้ขึ้นเพื่อรับการประเมินภายนอกโดยเฉพาะ แต่เป็นเอกสารเท่าที่มีอยู่แล้วและใช้ในการปฏิบัติงานตามปกติของสถานศึกษา

1.2 กำหนดประเด็นและรายการข้อมูลที่จะต้องรวบรวม ตรวจสอบและวิเคราะห์ระหว่างการตรวจเยี่ยม

หลังจากศึกษาวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและเอกสารข้อมูลอื่น ๆ ประกอบแล้ว คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องร่วมกันกำหนดประเด็นที่จะต้องตรวจสอบและรายการหลักฐานข้อมูลที่จะรวบรวมเพิ่มเติม ทั้งหลักฐานข้อมูลที่ยืนยันสภาพการพัฒนาการศึกษา

ตามที่สถานศึกษาระบุไว้ในรายงานการประเมินตนเองและหลักฐานข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงที่ไม่ได้อยู่ในรายงาน โดยใช้มาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอกของ สมศ. เป็นกรอบเพื่อกำหนดว่าระหว่างการตรวจเยี่ยมจะต้องรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง จากแหล่งใด ด้วยวิธีการใดและอย่างไร เพื่อให้มีหลักฐานครบถ้วนเพียงพอในการวิเคราะห์และสรุปผลการประเมินอย่างถูกต้องชัดเจน ข้อมูลที่จะตรวจสอบและรวบรวมจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- ข้อมูลที่มีแล้ว เพื่อหาหลักฐานยืนยัน
- ข้อมูลที่มีแล้วแต่ยังไม่ชัดเจนหรือหลักฐานยังไม่เพียงพอเพื่อหาหลักฐานเพิ่มเติม

- ข้อมูลที่ต้องการ แต่ยังไม่มีความจำเป็นต้องหาหลักฐานเพิ่มเติม

1.3 วางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมิน กำหนดตารางการตรวจเยี่ยมและกำหนดภาระงานของผู้ประเมินแต่ละคน

คณะผู้ประเมินภายนอกต้องประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการตรวจเยี่ยมและแผนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยกำหนดกิจกรรม จัดอันดับก่อนหลังของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ พร้อมทั้งแบ่งงานและภาระรับผิดชอบสำหรับผู้ประเมินภายนอกแต่ละคนให้ชัดเจน แล้วทำตารางการตรวจเยี่ยมเพื่อเป็นแผนการดำเนินงานและแนวทางการประสานงานของคณะผู้ประเมินภายนอกกับสถานศึกษา

นอกจากนี้ คณะผู้ประเมินภายนอกต้องเตรียมแบบบันทึกข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้น และเอกสารข้อมูลเบื้องต้นต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องนำไปใช้ในระหว่างการตรวจเยี่ยมและประเมินภายนอก

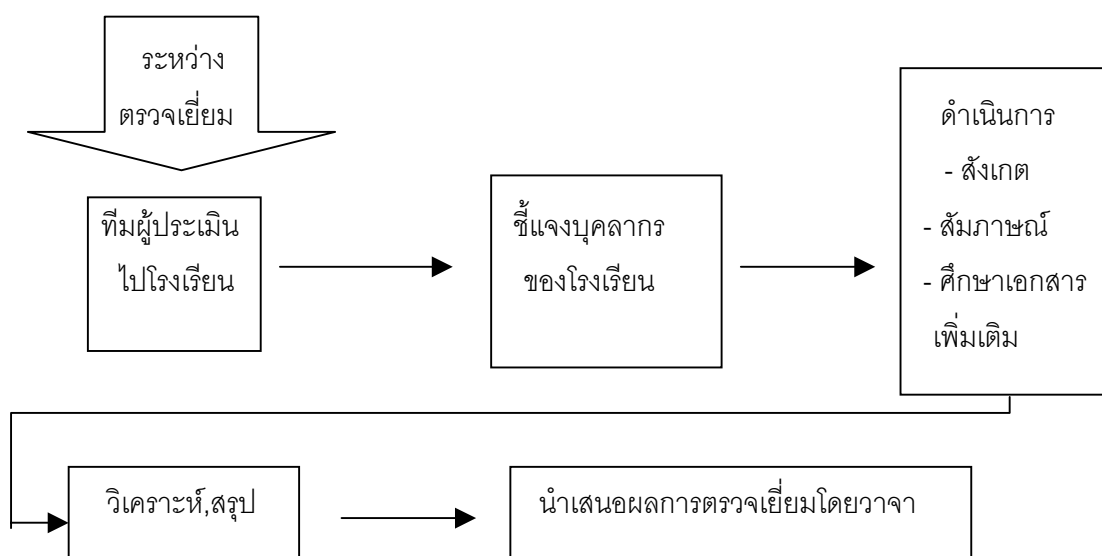
1.4 นัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยมและแจ้งกำหนดการตรวจเยี่ยมต่อสถานศึกษา

ผู้ประสานงานของคณะผู้ประเมินภายนอกต้องทำหนังสือเพื่อนัดวันที่จะไปตรวจเยี่ยมและแจ้งกำหนดการที่จะไปตรวจเยี่ยมให้สถานศึกษารับทราบอย่างน้อย 2 สัปดาห์ล่วงหน้าก่อนการตรวจเยี่ยม โดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถปรับตารางการตรวจเยี่ยม รวมทั้งวางแผนการประสานงานร่วมกันต่อไปได้

ในหนังสือแจ้งสถานศึกษาควรขอให้สถานศึกษาช่วยเตรียมสถานที่ในสถานศึกษา เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถทำงานและมีโอกาสประชุมปรึกษาหารือกันอย่างเป็นอิสระและไม่รบกวนผู้อื่นในระหว่างการตรวจเยี่ยม ซึ่งจะเป็นการดีหากเป็นห้องที่แยกเป็นสัดส่วน 1 ห้อง รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่ได้แจ้งไว้ล่วงหน้าและส่วนที่อาจขอเพิ่มเติม ตลอดจนนัดหมายผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา กรรมการนักเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและผู้แทนชุมชน เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้พบปะหรือสัมภาษณ์ตามกำหนดการในตารางการตรวจเยี่ยมของคณะผู้ประเมินภายนอก

2. ระหว่างการตรวจเยี่ยม

ในระหว่างการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ซึ่งมีกำหนดเวลาประมาณ 3 วัน คณะผู้ประเมินภายนอก มีภารกิจในการพิจารณาทบทวนข้อมูลในรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงเพียงใด เพื่อยืนยันผลตามรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและรวบรวมข้อมูลในประเด็นที่ยังไม่มีหลักฐานข้อมูลหรือยังไม่ชัดเจนพอ วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผลคุณภาพการศึกษาแต่ละมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินภายนอกตามเกณฑ์ที่กำหนดและสรุปจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะโดยมีขั้นตอนที่สำคัญ สรุปได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กระบวนการประเมินระยะระหว่างการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมระหว่างการตรวจเยี่ยม

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1) ชี้แจงกับบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อทำความเข้าใจ สร้างความ คุ้นเคยและเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก	ผู้ประสานงานของคณะ ผู้ประเมินภายนอก
2) รวบรวมข้อมูลหลักฐานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอก ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น - สังเกตกระบวนการปฏิบัติงาน กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งใน และนอกห้องเรียน - สัมภาษณ์ พูดคุยกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง บุคลากรอื่น ๆ ผู้แทนชุมชน ศิษย์เก่า กรรมการสถานศึกษาและอื่น ๆ - ตรวจสอบกิจกรรม หลักฐาน ข้อมูลทุกด้านตามมาตรฐานการ ศึกษา ฯลฯ	คณะผู้ประเมินภายนอก
3) วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินผลและสรุปข้อค้นพบ	คณะผู้ประเมินภายนอก
4) นำเสนอผลการประเมินโดยวาจาและอภิปรายร่วมกับคณะ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง	คณะผู้ประเมินภายนอก

จากตารางกิจกรรมระหว่างการตรวจเยี่ยม มีรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม ดังนี้

2.1 ชี้แจงกับบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อทำความเข้าใจ สร้างความคุ้นเคยและเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอก

ในวันแรกของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา คณะผู้ประเมินภายนอกควรชี้แจงให้บุคลากรของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยมและการประเมินสถานศึกษาว่ามีใช้เพื่อจับผิด หรือตัดสินให้คุณให้โทษสถานศึกษา แต่เพื่อช่วยกันรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป รวมทั้งแจ้งให้สถานศึกษาทราบเกี่ยวกับแผนและตารางการตรวจเยี่ยมของคณะผู้ประเมินภายนอก และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถปรับแก้ตารางการตรวจเยี่ยมได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้สิ่งสำคัญที่สุดคือ คณะผู้ประเมินภายนอกต้องแสดงความจริงใจในลักษณะของการเป็นกัลยาณมิตร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีและความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดตลอดระยะเวลาการตรวจเยี่ยม เพื่อเข้าถึงสภาพจริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาต่อไป

2.2 รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน

ตลอดระยะเวลาของการตรวจเยี่ยม กิจกรรมส่วนใหญ่คือการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานตามสภาพจริงของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและครบถ้วนจากแหล่งต่าง ๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งการสังเกตการณ์เรียนการสอน การสัมภาษณ์ พูดคุยกับผู้เรียน ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาผลงานของผู้เรียนและเอกสารอื่น ๆ เพิ่มเติม ทั้งนี้ คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องปรึกษาหารือเพื่อตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและกัน และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ตลอดเวลา

ในการรวบรวมข้อมูล คณะผู้ประเมินจะต้องบันทึกข้อเท็จจริงต่าง ๆ และข้อพิจารณา ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่ประมวลมาจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏโดยควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- รักษาสภาพและบรรยากาศให้อยู่ในสภาพปกติอยู่เสมอ
- การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตกระบวนการเรียนการสอน การสัมภาษณ์/พูดคุย การตรวจสอบผลงานของนักเรียน รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ จะต้องครอบคลุมกิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารจัดการทั้งหมดของสถานศึกษาและจะต้องแน่ใจว่าไม่มีการมองข้ามบางสิ่งบางอย่างไป
- พยายามให้มีการสื่อสาร การทำความเข้าใจและร่วมมือประสานงานกันอย่างดีตลอดเวลา

- ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน แต่จะต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรงและหลักฐานที่ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริงเป็นหลัก

- พยายามทำให้ครูแต่ละคนเข้าใจว่า การตรวจเยี่ยมห้องเรียนหรือการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนเป็นการสังเกตบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษาในภาพรวมมากกว่าที่จะประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล

- ผู้ประเมินภายนอกทุกคนควรตระหนักในความสำคัญของการเป็นผู้ฟังที่ดี

- ไม่ควรปล่อยให้กลุ่มบุคคลหรือบุคคลมาดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้การปฏิบัติงานของคณะผู้ประเมินภายนอกเบี่ยงเบนไปจากแผนการตรวจเยี่ยมและแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้โดยไม่จำเป็น

- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอยู่เสมอ

การประเมินคุณภาพสถานศึกษาจะเป็นที่เชื่อถือ มีความชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างแท้จริงหรือไม่ขึ้นอยู่กับขั้นตอนนี้ ผู้ประเมินภายนอกจึงควรให้ความสำคัญและรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ อย่างละเอียด รอบคอบและเที่ยงตรง

2.3 วิเคราะห์ ประเมินผลและสรุปข้อค้นพบ

เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจในการรวบรวมข้อมูลหลักฐานตามประเด็นที่กำหนดในแต่ละวัน คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องประชุมร่วมกันเพื่อตรวจสอบข้อมูลว่าตรงกันหรือไม่ วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลจากหลักฐานที่ประมวลมาอย่างเที่ยงตรง ปราศจากอคติส่วนตัว ประเมินผลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดแล้วสรุปข้อค้นพบ หากยังไม่สามารถเห็นพ้องต้องกันเรื่องใด จะยังไม่สรุปในเรื่องนั้น แต่จะต้องวางแผนหาหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อยืนยันข้อเท็จจริงต่อไปจนกว่าจะได้ข้อมูลชัดเจน

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว คณะผู้ประเมินภายนอกจะนำข้อค้นพบที่ได้ทั้งหมดมาอภิปรายร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ตามมาตรฐานและประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด สรุปข้อค้นพบและพิจารณาแนวทางเพื่อพัฒนาต่อไป สุดท้ายจะจัดทำร่างผลการประเมินในแต่ละวันและร่างรายงานผลการประเมินก่อนนำเสนอด้วยวาจาต่อไป

2.4 นำเสนอผลการประเมินด้วยวาจาและอภิปรายร่วมกับคณะผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ในวันสุดท้ายก่อนเสร็จสิ้นภารกิจการตรวจเยี่ยม คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องนำเสนอผลจากการรวบรวม วิเคราะห์หลักฐานข้อมูลและการประเมินผลเบื้องต้น รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาให้คณะผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและให้โอกาสสถาน

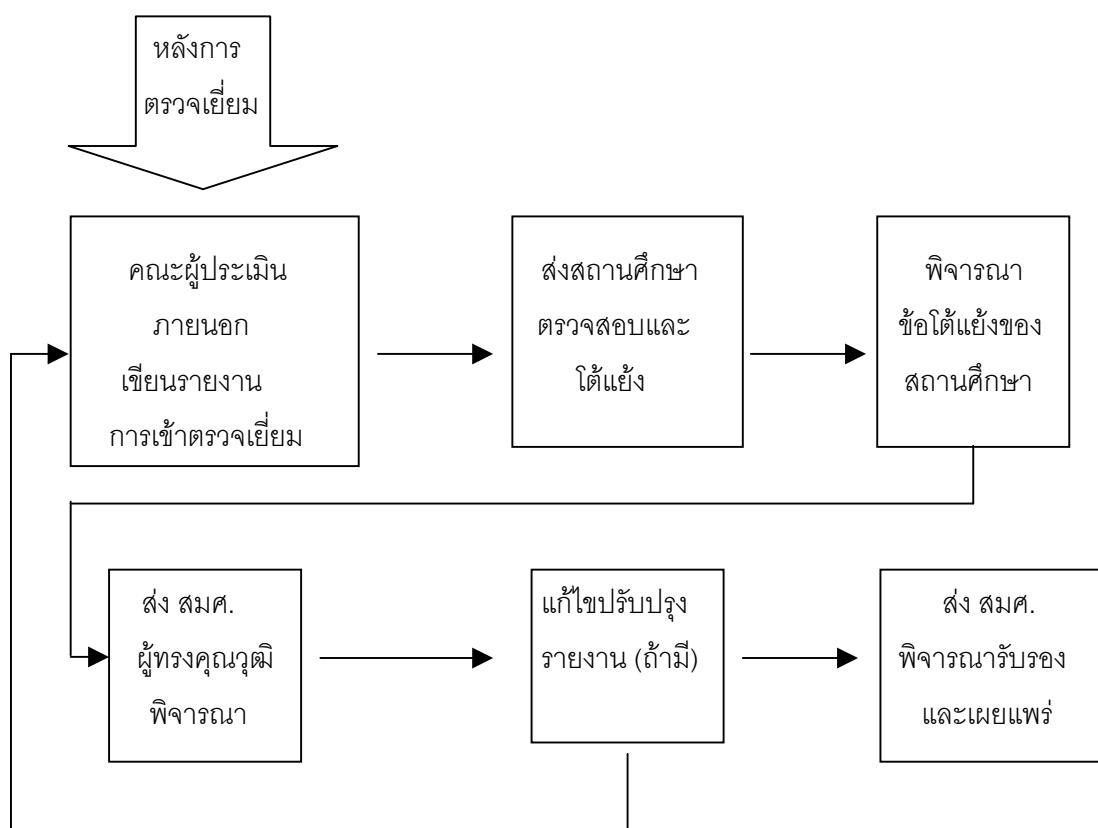
ศึกษาชี้แจงในประเด็นที่สถานศึกษาเห็นว่ายังไม่ถูกต้อง เนื่องจากผู้ประเมินอาจได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน และไม่ชัดเจนเพียงพอ โดยในการอธิบายต้องยึดหลักฐานข้อมูลเป็นหลักและบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ขั้นตอนนี้จึงมีความสำคัญมาก เพราะหากสถานศึกษายังไม่เห็นด้วยกับจุดเด่นหรือจุดที่ควรพัฒนาอันสืบเนื่องจากผลการประเมิน จะก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในภายหลัง ผู้ประเมินจะต้องมีเทคนิคและวิธีการพูดที่จะไม่ทำให้สถานศึกษาเกิดความอับอายหรือรู้สึกต่อต้านหรือสร้างแรงกดดันให้กับสถานศึกษา แต่จะต้องทำให้สถานศึกษามีความรู้สึกว่าข้อค้นพบจากผลการประเมินไม่ว่าจะเป็นจุดเด่นหรือจุดควรพัฒนา ล้วนเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และผู้ประเมินต้องช่วยพัฒนาสถานศึกษาในลักษณะของผู้ร่วมงานกับสถานศึกษาอย่างแท้จริง ไม่ใช่ผู้ตัดสินชี้ขาด ดังนั้นความสามารถในการสื่อสารด้วยวาจา การประสานความเข้าใจและความศรัทธาในตัวผู้ประเมินภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การประเมินภายนอกเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามที่มุ่งหวัง

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินที่รายงานสถานศึกษาจะต้องตรงกับความจริงที่เป็นผลจากการประชุมและได้รับความเห็นชอบจากคณะผู้ประเมินภายนอก ไม่ใช่ความคิดเห็นหรือข้อสรุปของผู้ประเมินคนใดคนหนึ่งและไม่ใช่วรรายงานเพื่อเอาใจสถานศึกษา โดยไม่ตรงกับความเป็นจริง โปรดระลึกเสมอว่าในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของผลประเมินเบื้องต้นและมุ่งที่จะแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินที่สมบูรณ์ต่อไป

3. หลังการตรวจเยี่ยม

เมื่อเสร็จภารกิจในการไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแล้ว คณะผู้ประเมินภายนอกจะต้องร่วมกันปรับปรุงและจัดทำร่างรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อส่งให้สถานศึกษาตรวจสอบและทักท้วง หลังจากนั้นจึงนำเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ขั้นตอนของกิจกรรมหลักดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กระบวนการประเมินในระยะหลังการตรวจเยี่ยม

กิจกรรมหลังการตรวจเยี่ยม

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1) จัดทำร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา	คณะผู้ประเมินภายนอก
2) ส่งร่างรายงานฯ ให้สถานศึกษาตรวจสอบและโต้แย้ง	ผู้ประสานงานของ คณะผู้ประเมินภายนอก
3) พิจารณาข้อโต้แย้งของสถานศึกษาโดยให้ผู้ประเมินอภิมาน ของหน่วยประเมินพิจารณา	คณะผู้ประเมินภายนอก
4) ส่งร่างรายงานฯ ให้ สมศ. เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา และปรับแก้	ผู้ประสานงานของ คณะผู้ประเมินภายนอก
5) ส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ที่ปรับแก้แล้วให้ สมศ.	ผู้ประสานงานของ คณะผู้ประเมินภายนอก
6) เผยแพร่รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา	สมศ.

จากตารางมีรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมดังนี้

3.1 จัดทำร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

คณะผู้ประเมินภายนอกต้องนำข้อมูลทั้งหมดมาเขียนเป็นร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาให้ตรงตามหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้และตรงตามที่รายงานให้สถานศึกษาทราบด้วย โดยจัดทำร่างรายงานฯ ให้เสร็จภายใน 1 สัปดาห์ หลังจากการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแห่งนั้น

3.2 ส่งร่างรายงานฯ ให้สถานศึกษาตรวจสอบและทักท้วง

ให้คณะผู้ประเมินภายนอกส่งร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ที่ผ่านการกลั่นกรองของคณะผู้อ่านของหน่วยประเมินให้สถานศึกษาแห่งนั้นโดยไม่ชักช้า เพื่อให้สถานศึกษาแห่งนั้นตรวจสอบ หากมีประเด็นที่สถานศึกษาเห็นว่าไม่ตรงกับความเป็นจริงให้สถานศึกษาส่งข้อโต้แย้งและหลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมให้คณะผู้ประเมินภายนอก ภายใน 15 วันทำการ นับจากวันที่สถานศึกษาได้รับร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าสถานศึกษายอมรับร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

3.3 พิจารณาข้อโต้แย้งของสถานศึกษา

ในกรณีที่สถานศึกษามีข้อโต้แย้ง ให้คณะผู้ประเมินภายนอกพิจารณาและดำเนินการ เพื่อให้ร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ดังนี้

หากข้อโต้แย้งและหลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษา มีความถูกต้อง ชัดเจน เพียงตรง เชื่อถือได้ และมีเหตุผลมากกว่าข้อมูลในร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ให้คณะผู้ประเมินภายนอกปรับแก้ร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาตามข้อโต้แย้งของสถานศึกษาให้เรียบร้อยก่อนส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ให้ สมศ. พร้อมทั้งแนบข้อโต้แย้ง หลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษา แต่หากข้อโต้แย้งและหลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษา มีความถูกต้อง ชัดเจน เพียงตรง เชื่อถือได้และมีเหตุผลน้อยกว่าข้อมูลในร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ให้คณะผู้ประเมินภายนอกส่งรายงานการประเมินคุณภาพ พร้อมทั้งแนบข้อโต้แย้ง หลักฐานข้อมูลเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้ สมศ. เพื่อให้ สมศ. ดำเนินการตรวจสอบตามวิธีการที่ สมศ. กำหนด โดยก่อนนำส่ง สมศ. ผู้ประสานงานของคณะผู้ประเมินภายนอก ควรจัดส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ผู้ประเมินอภิมานประจำหน่วยประเมินพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

3.4 ส่งร่างรายงานฯ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา

คณะผู้ประเมินภายนอกส่งร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกให้ สมศ.ภายใน 45 วันหลังจากการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาแห่งนั้น เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา

ในกรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่า ร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกขาดคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานตามที่ สมศ.กำหนด ให้คณะผู้ประเมินภายนอกที่จัดทำร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกฉบับดังกล่าวปรับปรุงแก้ไขร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิให้เรียบร้อยถูกต้อง

3.5 ส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาให้ สมศ.

ให้คณะผู้ประเมินภายนอกส่งร่างรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกฉบับสมบูรณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ สมศ.ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งคำพิจารณาให้แก้ไข เพื่อให้ สมศ.พิจารณาให้การรับรองรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่ สมศ.กำหนด เพื่อเผยแพร่ต่อไป

3.6 เผยแพร่รายงาน

รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกที่ สมศ.อนุมัติแล้ว จะเผยแพร่ไปยังสถานศึกษาที่ขอรับการประเมิน ต้นสังกัดของสถานศึกษาที่ขอรับการประเมินและต่อสาธารณชน โดยอาศัยสื่อต่าง ๆ สถานศึกษาจะสามารถใช้รายงานนี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษาต้นสังกัดจะได้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาได้ถูกต้อง สาธารณชนโดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษานั้นก็จะได้ช่วยตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้สามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

การเผยแพร่รายงานนอกจากจัดทำเป็นรายโรงเรียนแล้ว สมศ.จะจัดทำรายงานเป็นภาพรวมของแต่ละระดับ แต่ละภูมิภาคเพื่อประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับชาติต่อไป

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2547:120-136)

12. การเตรียมการก่อนดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ควรมีการเตรียมการในเรื่องต่าง ๆ โดยการเตรียมการที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ

- การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ทักษะ
- การแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อรับผิดชอบในการประสาน กระตุ้น กำกับ ดูแลให้บุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันดำเนินการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ปัญหาสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่บุคลากรในสถานศึกษายังเข้าใจไม่ชัดเจนว่าการประกันคุณภาพภายใน ก็คือการบริหารคุณภาพที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานตามปกติ และเป็นงานที่ต้องทำอยู่แล้วจึงทำให้รู้สึกว่าเป็นการเพิ่มภาระ นอกจากนั้น บุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นกับการเน้นคุณภาพและวิธีการทำงานที่มีการตรวจสอบ บางครั้งจึงเกิดการต่อต้านจำเป็นต้องสร้างความตระหนักและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรเป็นอันดับแรก โดยอาจดำเนินการดังนี้

1.1 การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องที่บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องร่วมกันทำเป็นทีม จึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายมองเห็นคุณค่า และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ถ้าบุคลากรยังมีความเข้าใจแตกต่างกันไปคนละทิศ คนละทางและไม่มีทัศนคติที่ดี การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาก็จะทำให้สำเร็จได้ยาก ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นที่จะต้องปรับความคิดของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับเดียวกันก่อนโดยรูปแบบที่ควรใช้ ได้แก่

(1) สถานศึกษาที่มีบุคคลแกนนำ ซึ่งมีความพร้อมในด้านความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ควรจัดประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้วิทยากรของสถานศึกษาเองเพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของครูที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และศักยภาพของสถานศึกษาที่สามารถพึ่งตนเองได้อันเป็นเป็นปรัชญาของการประเมินแนวใหม่ที่ต้องการให้บุคลากรภายในเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาตนเอง

(2) ในกรณีที่การมอบหมายให้บุคลากรที่เป็นแกนนำมีบทบาทในการชี้แจง ทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานด้วยตนเองไม่ประสบความสำเร็จ ก็จำเป็นต้องจัดหาวิทยากรมืออาชีพที่มีคุณภาพหรือฝีมือมาช่วยโน้มน้าวความคิดของผู้เกี่ยวข้องให้พร้อมจะดำเนินการประกันคุณภาพด้วยใจ

(3) การชี้แจงทำความเข้าใจ ไม่ว่าจะดำเนินการโดยบุคลากรภายในหรือวิทยากรมืออาชีพจากภายนอก ควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน ไม่ควรชี้แจงเฉพาะแกนนำหรือคณะทำงานเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสได้ทราบความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในอย่างทั่วถึงกันและร่วมมือ ร่วมใจในการดำเนินการต่อไป

1.2 การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

บุคลากรส่วนใหญ่ยังเข้าใจวิธีการประกันคุณภาพภายในค่อนข้างน้อยและไม่รู้ว่าจะดำเนินการอย่างไรในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งยังขาดทักษะในการประเมินตนเอง จึงควรฝึกอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการประกันคุณภาพ โดยรูปแบบที่ควรใช้ คือ

(1) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ทุกคนได้เข้าร่วมประชุม หากสามารถหาบุคลากรที่มีความสามารถจะเป็นแกนนำได้ ก็ควรมอบหมายให้แกนนำเป็นผู้รับผิดชอบจัดการในเรื่องนี้

(2) ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการนั้น ควรแบ่งเป็นช่วง ๆ ตามกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละช่วง ดังนี้

- ช่วงแรก เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการบริหารงานคุณภาพ แล้วเริ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อจากนั้นก็ให้ร่วมกันปฏิบัติจริงในการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ

- ช่วงที่ 2 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบและวางแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือการประเมิน ต่อจากนั้นก็ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามกรอบและแผนการประเมิน

- ช่วงที่ 3 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) โดยจัดประชุมปฏิบัติการหลังจากที่บุคลากรมีการปฏิบัติงานและมีการประเมินตนเองตามแผนไปแล้วระยะหนึ่ง

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ

ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพภายในจะเป็นภารกิจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา แต่ในการดำเนินงานจะต้องมีผู้รับผิดชอบในการประสาน กำกับ ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงกันเป็นทีม โดยผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งควรดำเนินการร่วมกับบุคลากรหลักที่ได้รับมอบหมายในรูปของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน

คณะกรรมการหรือคณะทำงานดังกล่าวอาจไม่จำเป็นต้องตั้งขึ้นมาใหม่ ถ้าสถานศึกษามีกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่แล้ว ก็ให้กรรมการเหล่านี้รับผิดชอบเป็นกรรมการประกันคุณภาพในด้านต่าง ๆ ได้เลย แล้วให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายหรือทุกระดับที่ปฏิบัติงานตามปกติเข้ามาร่วม เพราะการประกันคุณภาพภายในมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการทำงานปัจจุบันให้ดีขึ้น ผู้ดำเนินการจึงต้องเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับงานที่ตนเองทำไม่ใช่มอบหมายให้คนที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ มาดำเนินการ

ในกรณีที่สถานศึกษายังไม่มีกรรมการใด ๆ เลย ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยมอบหมายให้บุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อช่วยกันจัดทำแผน ดำเนินการพัฒนาและประเมินคุณภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบตามภารกิจของตน

การตั้งคณะกรรมการ ควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร ฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรอยู่ในคณะกรรมการที่รับผิดชอบการพัฒนาและการประเมินคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ อาจารย์ประจำชั้นและอาจารย์ประจำวิชา ควรเป็นกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพด้านการเรียนการสอนด้านครูและนักเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร และอาจารย์ฝ่ายบริหาร ควรเป็นกรรมการที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพเกี่ยวกับกระบวนการบริหารและเกี่ยวกับผู้ที่ทำงานด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น และมีคณะกรรมการกลาง ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของกรรมการคณะต่าง ๆ เพื่อประสานและรับผิดชอบในภาพรวมทั้งหมด

การมีคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหารและให้บุคลากรรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในภารกิจของตนเอง จะทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในหล่อหลอมเข้ากับการทำงานตามภารกิจของบุคลากร ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนาคุณภาพด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรด้านกระบวนการและด้านผู้เรียน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนารอบด้านครบทุกด้าน

(แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา:เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. 2543 : 14 - 17)

13. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ

ภายนอก

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาตามที่กำหนดใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี มีความสามารถ (คนเก่ง) และมีความสุข มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการบริหารจัดการ รวมทั้งการทำงานที่เน้นคุณภาพ เป็นการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และเป็นระบบครบวงจร (PDCA) โดยสถานศึกษาจะต้องมีการประกันคุณภาพภายใน ให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน แล้ว รายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบทุกปี และได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อชี้จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาให้สถานศึกษาได้พัฒนาคุณภาพต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีแนวคิดบนพื้นฐานของการปรับปรุงและพัฒนา

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย รวมทั้งผลักดันให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น ตามความต้องการของผู้เรียนและผู้รับบริการ ซึ่งหลากหลายตามวัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้การรายงานตามความจริงให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ

กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกจะดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้เป็นมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินภายนอก รอบแรกมี 14 มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน มาตรฐานเกี่ยวกับการสอนของครูและมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหาร

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการศึกษาได้ก็ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา แต่ควรมีส่วนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอก ซึ่งพัฒนาตามจุดมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติรวมอยู่ด้วย

การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะต้องส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน และเป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานแก่สถานศึกษา และทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 37 - 39)

14. มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ สมศ. ใช้เป็นกรอบในการประเมินรอบแรก สำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ คือ พ.ศ. 2548 กำหนดประเมินใน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ โดยได้มีการปรับปรุงตัวบ่งชี้ในทุกมาตรฐานให้มีความเป็น

รูปธรรมมากขึ้น สมศ.จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาและปรับปรุงตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐาน เน้นความเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยใช้ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณหรือมีนิยามเชิงปฏิบัติการ และกำหนดเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพทั้งระดับตัวบ่งชี้และระดับมาตรฐาน เป็น 14 มาตรฐาน 68 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- 1.2 ผู้เรียนมีความประหยัด
- 1.3 ผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 1.4 ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

- 4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์
- 4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสังเคราะห์
- 4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง
- 4.4 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

- 5.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6
- 5.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6
- 5.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6
- 5.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6
- 5.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.6 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

5.8 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และ ม.6

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มี 3 ตัวบ่งชี้

6.1 ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่รู้และเรียนจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

6.2 ผู้เรียนรักการอ่านและสามารถค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดและสิ่งต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6.3 ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้

9.1 ผู้เรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ

9.2 ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมได้

9.3 ผู้เรียนรักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มี 5 ตัวบ่งชี้

10.1 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

10.2 ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543)

10.3 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครูและผู้อื่น

10.4 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัยและป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

10.5 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ

12.1 ผู้เรียนมีความชื่นชมและชอบกิจกรรมด้านศิลปะ

12.2 ผู้เรียนมีความชื่นชมและชอบกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์

12.3 ผู้เรียนมีความชื่นชมและชอบกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร 5 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

มี 4 ตัวบ่งชี้ คือ

13.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารและระบบการบริหารงานอย่างเป็นระบบ

13.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์

13.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม

13.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ

14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

18.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

18.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

18.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ

18.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ และแนวคิดของสิ่งที่ เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิต รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ต้องปฏิบัติในสังคม ร่วมกับผู้อื่น

18.5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม

18.6 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา

18.7 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและ ต่อเนื่อง

18.8 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและรักสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ

20.1 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์

20.2 ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหาร

20.3 ผู้บริหารมีความสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ

20.4 ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการทำงานและเป็นแบบอย่างที่ดี

20.5 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

20.6 สถานศึกษามีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการบริหาร

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียน การสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มี 2 ตัวบ่งชี้

25.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับ เป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

25.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานด้านครู มี 2 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มี 10 ตัวบ่งชี้

22.1 ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป้าหมายของหลักสูตร

22.2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

22.3 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.4 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.5 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.6 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)
ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.7 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)
ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.8 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้
งานอาชีพและเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3
(ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.9 ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของ
ผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและ
การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

22.10 ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียนและเปลี่ยนการสอน
เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครู
เพียงพอ

มี 6 ตัวบ่งชี้

24.1 ครูที่จบระดับปริญญาตรีขึ้นไป

24.2 ครูที่สอนตรงตามวิชาเอก/โท

24.3 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี

24.4 ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด

24.5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์ภาระงานสอน

24.6 สถานศึกษามีครูเพียงพอตามเกณฑ์ กค. (ศธ 1305/466 ลงวันที่ 11 มิถุนายน

2545)

เกณฑ์การพิจารณา

1. เกณฑ์การพิจารณาดำรงชั้น

ในแต่ละตัวบ่งชี้จะมีเกณฑ์พิจารณาแยกเป็นรายข้อ ซึ่งในแต่ละตัวบ่งชี้จะมีจำนวนข้อพิจารณาที่ต่างกัน ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับตัวบ่งชี้ดังนี้

ระดับควรปรับปรุง	คือ เกณฑ์การพิจารณาของตัวบ่งชี้ นั้น ๆ มีคุณลักษณะ หรือมีกระบวนการ หรือมีการปฏิบัติ ต่ำกว่าร้อยละ 50
ระดับพอใช้	คือ เกณฑ์การพิจารณาของตัวบ่งชี้ นั้น ๆ มีคุณลักษณะ หรือมีกระบวนการ หรือมีการปฏิบัติ ระหว่างร้อยละ 50-74
ระดับดี	คือ เกณฑ์การพิจารณาของตัวบ่งชี้ นั้น ๆ มีคุณลักษณะ หรือ มีกระบวนการ หรือมีการปฏิบัติ ร้อยละ 75 ขึ้นไป

2. เกณฑ์การพิจารณามาตรฐาน

2.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน

ระดับควรปรับปรุง คือ

(1) ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “ควรปรับปรุง” หรือ

(2) ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “พอใช้” และ จำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “พอใช้” ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ และ สถานศึกษามีความตระหนัก (Awareness) และการปฏิบัติ (Attempt) ที่ไม่เด่นชัด

ระดับพอใช้ คือ

(1) ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “พอใช้” และ จำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “พอใช้” ไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ

หรือ

(2) ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “พอใช้” และ

จำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “พอใช้” ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ แต่สถานศึกษามีความตระหนัก (Awareness) และการปฏิบัติ (Attempt) ที่เด่นชัดตาม

เกณฑ์คุณภาพที่แสดงความตระหนักและเกณฑ์คุณภาพที่แสดงการปฏิบัติหรือความพยายามในการปฏิบัติในแต่ละมาตรฐาน

หรือ

(2) ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “ดี” และจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “ดี” ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ แต่สถานศึกษามีความตระหนัก (Awareness) และการปฏิบัติ (Attempt) ที่ไม่เด่นชัด

ระดับดี คือ

(1) ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “ดี” และจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “ดี” ไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ

หรือ

(2) ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “ดี” และจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “ดี” ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ แต่สถานศึกษามีความตระหนัก (Awareness) และการปฏิบัติ (Attempt) ที่เด่นชัดตามเกณฑ์คุณภาพที่แสดงความตระหนักและเกณฑ์คุณภาพที่แสดงการปฏิบัติหรือความพยายามในการปฏิบัติในแต่ละมาตรฐาน

2.2 มาตรฐานด้านผู้บริหารและครู

ระดับควรปรับปรุง คือ

ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “ควรปรับปรุง”

ระดับพอใช้ คือ

ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “พอใช้” หรือ

ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “ดี” แต่มีจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “ดี” ไม่ถึง 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ

ระดับดี คือ

ฐานนิยมของระดับคุณภาพของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ อยู่ในระดับ “ดี” และมีจำนวนตัวบ่งชี้ที่มีระดับคุณภาพ “ดี” ไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของตัวบ่งชี้ในมาตรฐานนั้น ๆ

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 54 - 109)

15. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อารี เจริญผล (2547 : 140) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4 พบว่า ในด้านการเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงาน ที่รัฐกำหนด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4 มีการปฏิบัติต่อกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับด้านการเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงาน ที่รัฐกำหนดมากที่สุด คือ เตรียมการสร้าง ความตระหนัก และความเข้าใจให้แก่ครูเพื่อรับการประเมิน โดยหน่วยงานภายนอกที่รัฐกำหนด ส่วนเรื่อง que ผู้บริหารไม่ได้ปฏิบัติมากที่สุดคือ สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่องในการรักษามาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านการเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงานที่รัฐกำหนด พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องศึกษาแนวทางการประเมินภายในและภายนอกอยู่ในระดับ ความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับสูงสุด ส่วนเรื่องที่มีระดับความสำคัญมากอยู่อันดับต่ำสุดคือ สร้าง ความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างต่อเนื่องในการรักษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน (2547 : 344 - 347) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการประเมิน คุณภาพผู้ประเมินภายนอก สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้ทำการวิจัยและได้รับฉันทามติจาก กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิแล้วว่ามี ความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปประกอบการประเมิน คือ ในด้าน ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน จากผลการวิจัยพบว่า ในการประเมินคุณภาพ ผู้ประเมินภายนอก สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดำเนินการประเมินใน 5 องค์ประกอบ 11 องค์ประกอบย่อยและ 61 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย หรือ 3 เรื่องที่ผู้ประเมิน ภายนอกต้องรู้ อันได้แก่ความรู้ด้านการวัดและประเมิน, ความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ประเมิน และความรู้ทั่วไป ที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการประเมิน รวมจำนวนตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านความรู้ทั้งหมด 8 ตัวบ่งชี้
2. องค์ประกอบด้านประสบการณ์ที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการประเมิน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ จำนวน 7 ตัวบ่งชี้
3. องค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ เจตคติ คุณธรรมและจรรยาบรรณ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ บุคลิกภาพ เจตคติต่อการประเมิน และคุณธรรมและจรรยาบรรณ ซึ่งมี จำนวนตัวบ่งชี้อยู่รวมทั้งสิ้น 18 ตัวบ่งชี้

4. องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานประเมิน แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การปฏิบัติงานประเมินและทักษะอื่นที่เอื้อต่อประสิทธิภาพในการประเมิน มีจำนวนตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น 19 ตัวบ่งชี้

5. องค์ประกอบด้านคุณภาพของเอกสารรายงานผลการประเมินสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระและด้านรูปแบบ/การนำเสนอ มีจำนวนตัวบ่งชี้ทั้งสิ้น 9 ตัวบ่งชี้

ทองสุข แสงกล้า (2546:99 -100) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก:ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน การศึกษา เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานการศึกษาในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่โรงเรียนทุกขนาดมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

2. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า โรงเรียนทุกขนาดมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาการศึกษา มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

3. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากในทุกมาตรฐาน เรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภูโดยภาพรวมโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ สรุปผลได้ดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในมาตรฐานที่ 4 นอกนั้นมีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนคู่อื่น ๆ มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มีเพียงมาตรฐานที่ 15 และ 18 เท่านั้น ที่มีสภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นมีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

3. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย พบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่าโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดมีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในมาตรฐานที่ 19,20,21,24,26 และ 27 นอกนั้นมีสภาพการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

วรารณา ทูรันโธสง (2545 : 186 - 187) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาสำนักงานเขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากเมื่อเปรียบเทียบครูที่มีเพศต่างกัน พบว่า มีความรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 18 ด้านตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ครูโรงเรียนขนาดกลางมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ครูโรงเรียนขนาดกลางมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 18 ด้านตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ ครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูโรงเรียนขนาดกลางมีการปฏิบัติงานสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน ครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วราภรณ์ บุญเจียม (2546 : 152 - 153) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้ประเมินภายนอกส่วนใหญ่เป็นนักการศึกษา มีความเป็นกัลยาณมิตร น่าเชื่อถือ และเป็นบุคคลที่ผ่านการคัดสรรจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ประกอบกับในช่วงแรก ผู้ประเมินภายนอกส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นนักประเมินที่มีความสนใจและตั้งใจจริงในการประเมินการจัดการศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาส่วนใหญ่จึงเห็นว่าผู้ประเมินภายนอกเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีแล้ว จึงทำให้ความเห็นของสถานศึกษาต่อบุคลิกภาพของผู้ประเมินภายนอกไม่มีความแตกต่างกัน 2) เนื่องจากภารกิจและภาระงานจำนวนมากของผู้บริหารสถานศึกษาจึงทำให้บางสถานศึกษาได้สนับสนุนให้บุคลากรอื่นได้เข้าร่วมอบรมและทำการประเมินแทนผู้บริหารสถานศึกษา และได้มีการแต่งตั้งให้เป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเพียงที่ปรึกษาเท่านั้น ดังนั้นจึงทำให้ตัวแปรลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาทางด้านการศึกษาศึกษา ความรู้และความเข้าใจด้านการประเมินคุณภาพภายนอก ประสพการณ์การอบรม

เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกและประสบการณ์ด้านการประเมินไม่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเท่าที่ควร 3) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถานศึกษานำร่องในการประเมินคุณภาพภายนอก ดังนั้นสถานศึกษาเหล่านี้ต่างก็ให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้ขนาดของสถานศึกษาไม่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา 4) สถานศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบแรกมีความล่าช้า ประกอบกับสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการนำเสนอผลการประเมินภายนอกด้วยวาจา จึงทำให้ประสิทธิภาพของรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกไม่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

พล อินจันทร์ (2546 : 66 - 67) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยศึกษาการบริหารและจัดการโรงเรียนในการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาตามแนวทางของกรมสามัญศึกษา ในขอบเขตเกี่ยวกับการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกรายการเพราะการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกเป็นการเตรียมความพร้อมและความมั่นใจของสถานศึกษาที่จะรับการประเมินเพื่อรองรับคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือองค์กรประเมินภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี และเสนอผลการประเมินต่อการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน โดยความคิดเห็นที่เห็นด้วยสูงสุดคือ โรงเรียนเตรียมความพร้อมให้บุคลากรได้รับรู้ เข้าใจและมีส่วนร่วมรับผิดชอบเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ดังนั้น หากโรงเรียนได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในหรือได้ดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ก็ย่อมมีผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกและมีผลต่อความคิดเห็นของการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรซึ่งเป็นผู้บริหารและครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกแล้วของอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ภายในปีการศึกษา 2547 รวม 260 คน จาก 65 โรงเรียน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน รวม 65 คน และครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 195 คน รวมทั้งสิ้น 260 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือ

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนใน 3 ด้าน จำนวน 36 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก
2. รวบรวมเนื้อหาสาระที่ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัย ประมวลเพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย
3. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัย
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามการวิจัย
5. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแก้ไข ปรับปรุงให้ได้ข้อคำถามตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะแล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษา (Content Validity)
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วคัดเลือกข้อสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป
8. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี 33 โรงเรียน โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 33 คน ครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 99 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน
9. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) วิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88
10. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วางแผนการจัดเก็บข้อมูล โดยพิจารณาจากข้อมูลของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

3. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน โดยในแต่ละโรงเรียนให้ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 3 คน รวม 4 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภายใน 15 วัน หลังจากส่งแบบสอบถาม

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาถึงความสมบูรณ์ ถูกต้องทั้งฉบับ

2. จำแนกข้อมูลของแบบสอบถามตามตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1 ตำแหน่ง

2.2 ระดับการศึกษา

2.3 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

2.4 ขนาดของโรงเรียน

3. ตรวจสอบให้คะแนนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้เกณฑ์แปลค่าคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

4. นำคะแนนจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC+

5. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ

6. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลโดยรวมและรายด้าน ดังนี้ ประเมินค่าความคิดเห็น กำหนด

4.51 – 5.00 คะแนน หมายความว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเห็นด้วยมากที่สุด

3.51 – 4.50 คะแนน หมายความว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเห็นด้วยมาก

2.51 – 3.50 คะแนน หมายความว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเห็นด้วยปานกลาง

1.51 – 2.50 คะแนน หมายความว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเห็นด้วยน้อย

1.00 – 1.50 คะแนน หมายความว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเห็นด้วยน้อยที่สุด

7. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม ใช้ทดสอบค่า ที (t-test)

8. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance)

9. ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในข้อ 8 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe's test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 79)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยใช้สูตร (ลำอังกค์ งามวิชา. 2541 : 62)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	คือ	จำนวนของเครื่องมือวัด
	S_i^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	คือ	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ทดสอบค่าที (t - test) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 102)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	คือ	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{x}_1$	คือ	เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{x}_2$	คือ	เป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	s_1^2	คือ	เป็นความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	s_2^2	คือ	เป็นความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	คือ	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1
	n_2	คือ	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม
ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of variance)
(ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	คือ	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
	MS_b	คือ	ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	คือ	ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

3.3 ถ้าผลการทดสอบในข้อ 3.2 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีสำคัญทางสถิติ
จะต้องตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's test) (ล้วน สายยศ
และ อังคณา สายยศ. 2538 : 140)

$$S = \sqrt{(K-1)F(\alpha; df_1 df_2)} \quad \sqrt{MS_E \left[\frac{\sum_{j=1}^k (c_j)^2}{n_j} \right]}$$

S = ค่าวิกฤตของ Scheffe'

K = จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน

$(\alpha; df_1, df_2)$	=	เปิดค่า F ในตารางการแจกแจงค่า F ที่ α มีค่า .05 หรือ ที่ .01 และ df_1 คือค่า df_B ถ้าเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทิศทางเดียวหรือ df_C หรือ df_R ถ้าเป็นการวิเคราะห์ความ แปรปรวนแบบสองทิศทางในตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วน df_2 คือ df_W คือ df_E ค่าใดค่าหนึ่งนั่นเอง
MS_E	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนในตารางวิเคราะห์ ความแปรปรวน
C_j	=	สัมประสิทธิ์ Contrast ซึ่งจะมีค่าเป็น 1, -1, 1, -1...
n_j	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	=	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
P	=	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
df	=	ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	=	ผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	=	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of squares)
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์จำนวน และ ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก และด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้วิธีการคำนวณ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่

ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก และด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 4 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก เป็น ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์จำนวน และค่าร้อยละ ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1. ผู้บริหารสถานศึกษา	65	25.00
1.2. ครูผู้สอน	195	75.00
รวม	260	100.00
2. ระดับการศึกษา		
2.1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	2.30
2.2. ปริญญาตรี	202	77.70
2.3. สูงกว่าปริญญาตรี	52	20.00
รวม	260	100.00
3. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน		
3.1. ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	23	8.80
3.2. 2 - 3 ปี	113	43.50
3.3. 4 ปีขึ้นไป	124	47.70
รวม	260	100.00
4. ขนาดของโรงเรียน		
4.1. ขนาดเล็ก	136	52.30
4.2. ขนาดกลาง	56	21.50
4.3. ขนาดใหญ่	68	26.20
รวม	260	100.00

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 1 พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 77.70 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก 4 ปีขึ้นไป จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 และปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก และด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้วิธีการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อ ดังตาราง 2 - 5

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก	3.80	0.76	มาก
2. ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก	4.04	0.46	มาก
3. ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก	4.00	0.61	มาก
รวม	3.95	0.42	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้อ

ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การแจ้งกำหนดวันมาประเมินภายนอกล่วงหน้า เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมิน	3.58	1.28	มาก
2. การแจ้งแผนปฏิบัติงานประจำวันก่อนที่จะมาประเมิน ภายนอกล่วงหน้ามีความชัดเจน	3.76	1.08	มาก
3. การแจ้งรายชื่อผู้ที่จะมาประเมินล่วงหน้าทำให้สะดวก ในการต้อนรับ	3.88	1.14	มาก
4. การแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่จะใช้ประกอบการ ประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับวันเวลาที่จะมาประเมินฯ บุคลากรในการสัมภาษณ์และเอกสารในการสืบค้น ข้อมูล มีความครอบคลุม	3.90	1.07	มาก
5. การกำหนดให้สถานศึกษาส่งรายงานการประเมิน ตนเองก่อนการประเมินภายนอกทำให้สิ้นเปลืองเวลา มากเกินไปในการจัดทำรายงาน	3.70	1.17	มาก
6. การกำหนดให้สถานศึกษาจัดเตรียมข้อมูลบุคลากรและ ผลการสอบเป็นการสร้างเอกสารซ้ำซ้อนกับข้อมูลที่มีอยู่	3.98	0.92	มาก
รวม	3.80	0.76	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี ด้านกระบวนการระหว่าง การประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้อ

ด้านกระบวนการระหว่าง การประเมินคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน มีความเหมาะสม	4.20	0.77	มาก
2. ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ เก็บข้อมูลโดยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง	4.23	0.73	มาก
3. ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร เก็บข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากผลการเรียนของนักเรียนที่ได้ระดับ 3 – 4 และผลการสอบ NT ทำให้ได้ผลไม่สอดคล้องกัน	4.15	0.83	มาก
4. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากแผนการสอนและสังเกตกิจกรรมของผู้เรียน ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง	4.11	0.95	มาก
5. ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกตการทำงานและผลงานของผู้เรียนเป็นวิธีที่เหมาะสม	4.13	0.86	มาก
6. ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี เก็บข้อมูลโดยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของผู้เรียนได้ข้อมูลที่ครอบคลุม	4.04	0.88	มาก
7. ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา เก็บข้อมูลโดยศึกษาจากโครงการและข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผลงาน เป็นวิธีที่เหมาะสม	4.10	0.84	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านกระบวนการระหว่างการประชุมคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
8. การจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานของ สถานศึกษา เก็บข้อมูลโดยศึกษาจากเอกสารและการ สัมภาษณ์เป็นวิธีที่เหมาะสม	4.14	0.86	มาก
9. การส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการ พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เก็บข้อมูลโดย ศึกษาโครงการ, รายงานผลการดำเนินงานและ สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้นำชุมชน ทำให้ ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม	4.04	0.90	มาก
10. การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนของสถานศึกษาที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญเก็บข้อมูลโดยศึกษาจากวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนการสอน การสัมภาษณ์ ครู นักเรียนและ สังเกตการจัดการเรียนการสอนเป็นวิธีที่เหมาะสม	3.96	0.95	มาก
11. ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหาร จัดการของ ผู้บริหาร เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและศึกษาจากผลงานของสถานศึกษา จะได้ข้อมูลที่ครอบคลุม	3.92	1.04	มาก
12. ด้านหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อ การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เก็บข้อมูลโดยศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอนและการนำ ไปใช้เป็นวิธีที่เหมาะสม	3.80	1.10	มาก
13. ด้านความสามารถของครูในการจัดการเรียนการ สอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เก็บข้อมูลโดยศึกษาจากแผนการสอน, ผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษา, การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู นักเรียนและสังเกตการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม เป็นวิธีที่เหมาะสม	4.09	0.93	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านกระบวนการระหว่างการแข่งขันคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
14. ด้านคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงาน ที่รับผิดชอบและจำนวนครู เก็บข้อมูลโดยศึกษาจาก ทะเบียนบุคลากร คำสั่งมอบหมายงาน การสัมภาษณ์ครู ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นวิธีที่ เหมาะสม	4.05	0.91	มาก
15. คณะผู้ประเมินฯ เก็บข้อมูลได้ละเอียดรอบคอบ ในทุกด้าน	4.09	0.92	มาก
16. คณะผู้ประเมินฯ มีความรู้ มีคุณธรรมและมีความ น่าเชื่อถือ	4.12	0.81	มาก
17. คณะผู้ประเมินฯ มีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษา	4.10	0.86	มาก
18. คณะผู้ประเมินฯ ทำการเก็บข้อมูลตามแผน- ปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	4.07	0.84	มาก
19. คณะผู้ประเมินฯ เก็บข้อมูลได้ครอบคลุมและครบ ทุกมาตรฐาน	4.12	0.92	มาก
20. คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมินด้านผู้เรียนด้วย วาจาได้สอดคล้องกับสภาพจริง	3.94	0.93	มาก
21. คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมินด้านครู ด้วยวาจาได้สอดคล้องกับสภาพจริง	3.94	0.93	มาก
22. คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมินด้านผู้บริหาร ด้วยวาจาได้สอดคล้องกับสภาพจริง	4.00	0.86	มาก
23. คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมินตรงประเด็น และสอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษาได้ครบ ทุกมาตรฐาน	3.81	1.00	มาก
24. คณะผู้ประเมินฯ ชี้จุดแข็ง / จุดอ่อนของสถานศึกษา ได้ตรงกับสภาพจริง	3.96	0.82	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านกระบวนการระหว่างการแข่งขันคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
25. คณะผู้ประเมินฯ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา สถานศึกษาที่ตรงกับสภาพจริงและสามารถนำไป ปฏิบัติได้	4.01	0.85	มาก
26. คณะผู้ประเมินฯ ตั้งคำถามที่สื่อความได้ชัดเจน	3.97	0.85	มาก
27. คณะผู้ประเมินฯ นำเสนอผลการประเมินด้วยวาจา ได้อย่างเหมาะสมเป็นขั้นตอน ไม่วกวน คลุมเครือ	3.97	0.86	มาก
28. คณะผู้ประเมินฯ ตรงต่อเวลานัดหมาย เคารพ ให้เกียรติ ยอมรับและเข้าใจผู้ให้ข้อมูล	4.01	0.88	มาก
29. คณะผู้ประเมินฯ ไม่วางอำนาจเหนือบุคคลใน สถานศึกษา	4.01	0.81	มาก
30. คณะผู้ประเมินฯ ไม่รับและไม่เรียกร้องในสิ่งที่ ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินฯ	4.00	0.80	มาก
31. คณะผู้ประเมินฯ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเอง หรือผู้อื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม	4.00	0.80	มาก
32. คณะผู้ประเมินฯ มีความยุติธรรมและเป็นกลาง	4.06	0.88	มาก
33. คณะผู้ประเมินฯ มีมนุษยสัมพันธ์และมีทักษะ ในการสร้างความสัมพันธ์	4.05	0.90	มาก
34. คณะผู้ประเมินฯ ทำงานเป็นทีมได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.10	0.82	มาก
35. คณะผู้ประเมินฯ มีทักษะในการแก้ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นระหว่างการประเมิน	4.16	0.83	มาก
36. คณะผู้ประเมินฯ มีการสรุปผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกเป็นไปตามมาตรฐานศึกษาที่ สมศ. กำหนด	4.05	0.74	มาก
รวม	4.04	0.46	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายข้อ

ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ระยะเวลาที่สถานศึกษาได้รับร่างรายงานผลการประเมินฯ จากคณะผู้ประเมินฯ มีความเหมาะสม	3.91	0.96	มาก
2. สถานศึกษาส่งข้อโต้แย้งผลการประเมินฯ และหลักฐานเพิ่มเติมให้คณะผู้ประเมินฯ ทราบภายใน 15 วันทำการ เป็นระยะเวลาที่เหมาะสม	3.97	0.86	มาก
3. สถานศึกษาได้รับเอกสารรายงานการประเมินฯ จาก สมศ. มีระยะเวลานานเกินไป	4.12	0.78	มาก
4. ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินจาก สมศ. มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการประเมิน	4.08	0.84	มาก
5. ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินฯ สอดคล้องกับผลการสรุปด้วยวาจาของคณะผู้ประเมินฯ	4.01	0.86	มาก
6. ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินฯ เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่จะนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนา	4.01	0.88	มาก
7. เอกสารผลการประเมินฯ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีความสำคัญต่อสถานศึกษา	4.03	0.95	มาก
8. เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรจาก สมศ. ศึกษาแล้ว มีความชัดเจนต่อการนำมาปฏิบัติ	4.01	0.89	มาก
9. เอกสารผลการประเมินคุณภาพภายนอกมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตามมาตรฐานที่กำหนด	4.01	0.91	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
10. การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญต่อการ พัฒนาการศึกษาและค้ำค้ำกับงบประมาณที่ใช้ไป	3.81	1.08	มาก
รวม	4.00	0.61	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก และด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน ดังตาราง 6 - 16

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ

โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตาม ตำแหน่ง

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก	ผู้บริหารสถานศึกษา (N = 65)		ครูผู้สอน (N = 195)		t	p
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1.ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก	3.90	0.86	3.76	0.72	1.27	0.20
2.ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก	4.07	0.47	4.03	0.46	0.56	0.57
3.ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก	3.98	0.49	4.00	0.65	0.28	0.77
รวม	3.98	0.44	3.93	0.42	0.82	0.41

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ความคิดเห็นของ บุคลากรที่มีต่อ การประเมิน คุณภาพภายนอก	ต่ำกว่า ปริญญาตรี (N = 6)			ปริญญาตรี (N = 202)			สูงกว่า ปริญญาตรี (N = 52)			รวม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านกระบวนการ ก่อนการประเมิน คุณภาพภายนอก	3.63	0.70	มาก	3.82	0.72	มาก	3.73	0.92	มาก	3.81	0.77	มาก
2. ด้านกระบวนการ ระหว่างประเมิน คุณภาพภายนอก	3.76	0.32	มาก	4.05	0.47	มาก	4.04	0.45	มาก	4.04	0.47	มาก
3. ด้านกระบวนการ หลังการประเมิน คุณภาพภายนอก	3.70	0.26	มาก	4.02	0.66	มาก	3.95	0.41	มาก	4.00	0.61	มาก
รวม	3.70	0.21	มาก	3.96	0.43	มาก	3.91	0.42	มาก	3.95	0.43	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1.ด้านกระบวนการ ก่อนการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	0.45	0.63
	ภายในกลุ่ม	257	151.19	0.58		
	รวม	259	151.73			
2.ด้านกระบวนการ ระหว่างการ ประเมินคุณภาพ ภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	1.08	0.33
	ภายในกลุ่ม	257	55.56	0.21		
	รวม	259	56.03			
3.ด้านกระบวนการ หลังการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.74	0.37	0.99	0.37
	ภายในกลุ่ม	257	96.93	0.37		
	รวม	259	97.68			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.50	0.25	1.37	0.25
	ภายในกลุ่ม	257	47.17	0.18		
	รวม	259	47.67			

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี (N = 23)			2 - 3 ปี (N = 113)			4 ปีขึ้นไป (N = 124)			รวม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก	4.15	0.81	มาก	3.82	0.73	มาก	3.72	0.77	มาก	3.81	0.77	มาก
2. ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก	4.14	0.55	มาก	4.10	0.47	มาก	3.96	0.42	มาก	4.04	0.47	มาก
3. ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก	4.07	0.68	มาก	4.10	0.58	มาก	3.89	0.61	มาก	4.00	0.61	มาก
รวม	4.12	0.52	มาก	4.01	0.42	มาก	3.86	0.39	มาก	3.95	0.43	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1.ด้านกระบวนการ ก่อนการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	3.82	1.91	3.32*	0.03
	ภายในกลุ่ม	257	147.91	0.57		
	รวม	259	151.73			
2.ด้านกระบวนการ ระหว่างการ ประเมินคุณภาพ ภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.38	0.69	3.26	0.06
	ภายในกลุ่ม	257	54.64	0.21		
	รวม	259	56.03			
3.ด้านกระบวนการ หลังการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.65	1.32	3.58*	0.02
	ภายในกลุ่ม	257	95.02	0.37		
	รวม	259	67.68			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.12	1.06	5.98**	0.00
	ภายในกลุ่ม	257	45.55	0.17		
	รวม	259	47.67			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความ
คิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี
จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกและ
ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากร
มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมิน
คุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	4 ปีขึ้นไป	2 - 3 ปี	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี
		3.72	3.82	4.15
4 ปีขึ้นไป	3.72	-	0.10	0.43*
2 - 3 ปี	3.82	-	-	0.33
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	4.15	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี กับบุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมิน
คุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	4 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	2 - 3 ปี
		3.89	4.07	4.10
4 ปีขึ้นไป	3.89	-	0.18	0.21*
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	4.07	-	-	0.03
2 - 3 ปี	4.10	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2 - 3 ปี กับบุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมิน
คุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
โดยรวม จำแนกตาม ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน

ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	4 ปีขึ้นไป	2 - 3 ปี	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี
		3.86	4.01	4.12
4 ปีขึ้นไป	3.86	-	0.15**	0.26**
2 - 3 ปี	4.01	-	-	0.11
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	4.12	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี กับบุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไปและบุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2 - 3 ปี กับ บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน

ความคิดเห็นของ บุคลากรที่มีต่อ การประเมิน คุณภาพภายนอก	ขนาดเล็ก (N = 136)			ขนาดกลาง (N = 56)			ขนาดใหญ่ (N = 68)			รวม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านกระบวนการ ก่อนการประเมิน คุณภาพภายนอก	3.87	0.75	มาก	3.77	0.66	มาก	3.68	0.84	มาก	3.80	0.76	มาก
2. ด้านกระบวนการ ระหว่างการประเมิน คุณภาพภายนอก	4.05	0.44	มาก	4.17	0.48	มาก	3.98	0.46	มาก	4.04	0.46	มาก
3. ด้านกระบวนการ หลังการประเมิน คุณภาพภายนอก	3.99	0.65	มาก	4.11	0.56	มาก	3.91	0.56	มาก	4.00	0.61	มาก
รวม	3.97	0.40	มาก	4.02	0.44	มาก	3.84	0.44	มาก	3.95	0.42	มาก

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1.ด้านกระบวนการ ก่อนการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.72	0.86	1.47	0.23
	ภายในกลุ่ม	257	150.01	0.58		
	รวม	259	151.73			
2.ด้านกระบวนการ ระหว่างการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.91	0.95	4.53**	0.01
	ภายในกลุ่ม	257	54.12	0.21		
	รวม	259	56.03			
3.ด้านกระบวนการ หลังการประเมิน คุณภาพภายนอก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.22	0.61	1.63	0.19
	ภายในกลุ่ม	257	96.45	0.37		
	รวม	259	97.68			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.19	0.59	3.30	0.06
	ภายในกลุ่ม	257	46.48	0.18		
	รวม	259	47.67			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความ
คิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี
จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก
บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นบุคลากร
ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมิน
คุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
		3.9	4.17	4.05
ขนาดใหญ่	3.98	-	0.25**	0.13
ขนาดกลาง	4.17	-	-	0.12
ขนาดเล็ก	4.05	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 พบว่า บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่
มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง
เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณูปการมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

ตอนที่ 4 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบุคลากรเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 17 ความถี่ของบุคลากรที่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่
ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก	
1. ควรมีการประชุม สัมมนาผู้บริหารและครู เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน	20
2. ควรแจ้งให้สถานศึกษาทราบถึงการเตรียมเอกสารประกอบการประเมิน	19
3. ควรแจ้งรายละเอียด ขั้นตอนการประเมินให้สถานศึกษาทราบเพื่อเตรียมความพร้อม	12
4. การเตรียมหลักฐานเพื่อรับการประเมินเป็นภาระของครู	10
5. การแจ้งวันที่จะมาประเมินกระชั้นชิดเกินไป	7
6. กำหนดวันการประเมิน ถ้าให้สถานศึกษากำหนดเองจะเป็นเรื่องที่ดี	5
7. สำนักงานเขตพื้นที่ควรประเมินก่อนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม	4
8. ไม่ควรแจ้งวันประเมินให้ทราบล่วงหน้า เพราะเป็นการประเมินตามสภาพจริง	2
ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก	
1. ควรประเมินตามสภาพจริง ไม่ควรเน้นด้านเอกสาร	16
2. การประเมินควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งมีความพร้อมแตกต่างกัน	10
3. ข้อเสนอแนะควรให้สถานศึกษาสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง	9
4. การประเมินควรประเมินเป็นระยะ ๆ ไม่ใช่ใช้เวลาเพียง 3 วัน	8
5. การประเมินควรเก็บข้อมูลในทุก ๆ ด้าน มากกว่าที่ผ่านมา	8
6. การประเมินในด้านนามธรรม ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย	6
7. คณะผู้ประเมินควรประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์	5
8. การสรุปผลด้วยวาจา ไม่ควรพูดอ้อมค้อม ใช้เวลามาก	4
9. บางมาตรฐานเป็นนามธรรม ประเมินได้ยาก	4
10. ช่วงระยะเวลาการประเมินเหมาะสมดี	3
11. การประเมินตรงประเด็น	2

ตาราง 17 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่
12. ผู้ประเมิน ประเมินอย่างไม่เป็นกัลยาณมิตร	2
13. คณะผู้ประเมินยึดตนเองเป็นมาตรฐาน	1
14. การประเมินควรให้ข้อเสนอแนะมากกว่าคำตำหนิ	1
ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก	
1. ได้รับรายงานผลการประเมินจาก สมศ.ค่อนข้างช้า	25
2. โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถทำตามข้อเสนอแนะได้	15
3. ควรแนะนำในมาตรฐานที่ต้องปรับปรุงว่าจะให้ดำเนินการอย่างไรที่ปฏิบัติได้จริง	12
4. ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในการประเมิน	10
5. ข้อเสนอแนะบางมาตรฐานไม่ชัดเจน ยากต่อการปฏิบัติ	10
6. การประเมินควรอยู่บนพื้นฐานของความเป็นกลางและยุติธรรม	8
7. ผลการประเมินด้านผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เรียน ไม่สอดคล้องกัน	6
8. การประเมินไม่สามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาได้	5
9. การประเมินเป็นสิ่งที่ดีต่อการพัฒนาการศึกษา	4
10. การประเมินคุณภาพภายนอกไม่คุ้มค่ากับงบประมาณ	3
11. ควรมีการประเมินทุก 3 ปี	1

ตามตารางที่ 17 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของบุคลากรเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่มีความถี่สูงในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ควรแจ้งให้สถานศึกษาทราบถึงการเตรียมเอกสารประกอบการประเมินและควรแจ้งรายละเอียดขั้นตอนการประเมินให้สถานศึกษาทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพ

ภายนอกที่ผ่านมาผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบการประเมินคุณภาพภายนอกยังขาดข้อมูลข้อเท็จจริงถึงระบบการประเมินคุณภาพภายนอก มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก เพราะจะเป็นผลต่อการสรุปผลการประเมินในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษา และยังแสดงให้เห็นว่าผู้ประเมินภายนอกขาดการประสานงานในข้อมูลและรายละเอียดที่จะต้องให้ประกอบการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อให้การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปตามกำหนดที่แจ้งแก่สถานศึกษา

ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรประเมินตามสภาพจริงไม่ควรเน้นด้านเอกสาร การประเมินควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาซึ่งมีความพร้อมแตกต่างกัน และการให้ข้อเสนอแนะควรเสนอแนะในสิ่งที่สถานศึกษานำไปปฏิบัติได้จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ประเมินภายนอกที่ผ่านมาจะเน้นหาข้อมูลจากหลักฐานเอกสารเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่สืบค้นข้อมูลจากหลาย ๆ ด้านควบคู่กันไปและไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกันและการเสนอแนะควรจะเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามสภาพของแต่ละสถานศึกษา

ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยได้เสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษาได้รับผลการประเมินจาก สมศ.ค่อนข้างช้า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็กไม่สามารถทำตามข้อเสนอแนะได้และควรแนะนำในมาตรฐานที่ต้องปรับปรุงที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังกล่าวอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องมีความต้องการเอกสารผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่มีคุณภาพมาเป็นมาตรฐานในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเร่งด่วน ทันต่อเหตุการณ์ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขควรเป็นข้อเสนอแนะที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบข้อมูลความคิดเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะของบุคลากร ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำข้อมูลไปพัฒนาและเตรียมความพร้อมสู่การประเมินในรอบที่สองต่อไป

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรที่ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. บุคลากรที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. บุคลากรที่ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. บุคลากรของโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรซึ่งเป็นผู้บริหารและครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกแล้วของอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ภายในปีการศึกษา 2547 รวม 260 คน จาก 65 โรงเรียน แยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 65 คน และครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวม 195 คน รวมทั้งสิ้น 260 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนใน 3 ด้าน จำนวน 52 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เขียนแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วางแผนการจัดเก็บข้อมูล โดยพิจารณาจากข้อมูลของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
3. ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน โดยในแต่ละโรงเรียนให้ผู้บริหาร 1 คน ครูผู้สอน 3 คน รวม 4 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 6 ธันวาคม 2548 โดยส่งแบบสอบถาม 260 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 260 ฉบับ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาว่ามีความสมบูรณ์ถูกต้องทั้งฉบับ
2. จำแนกข้อมูลของแบบสอบถามตามตัวแปรอิสระ
3. ตรวจสอบให้คะแนนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้เกณฑ์แปรค่าคำตอบของแบบสอบถามที่กำหนด
4. นำคะแนนจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC+
5. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยคำนวณหาค่าความถี่และร้อยละ
6. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลโดยรวมและรายด้านตามเกณฑ์ที่กำหนด
7. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม ใช้ทดสอบค่าที (t-test)
8. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรอิสระมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance)
9. ในกรณีที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในข้อ 8 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Scheffe's test
10. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด สรุปโดยหาค่าความถี่และเรียงลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับบุคลากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 260 คน

1.1 ตำแหน่ง เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00

1.2 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 77.70 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

1.3 ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 รองลงมา 2 – 3 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 และต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.80

1.4 ขนาดของโรงเรียน ส่วนใหญ่บุคลากรอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 และอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50

2. ระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากตามลำดับ บุคลากรที่ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ระดับปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ บุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ ปฏิบัติงานต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี ปฏิบัติงาน 2 – 3 ปี และปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป ตามลำดับ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกและด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากระดับที่หนึ่งคือ การกำหนดให้สถานศึกษาจัดเตรียมข้อมูลบุคลากรและผลการสอบเป็นการสร้างเอกสารเข้าช้อนกับข้อมูลที่มีอยู่ ระดับรองคือ การแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่จะใช้ประกอบการประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับวัน เวลาที่จะมาประเมินฯ บุคลากรในการสัมภาษณ์และเอกสารในการสืบค้นข้อมูลมีความครอบคลุม และระดับที่สามคือ การแจ้งรายชื่อผู้ที่จะมาประเมินล่วงหน้า ทำให้สะดวกในการต้อนรับ

2.2 ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากระดับที่หนึ่งคือ ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ เก็บข้อมูลโดยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง ระดับรองคือ ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน มีความเหมาะสม ระดับที่สามคือ คณะผู้ประเมินฯ มีทักษะในการแก้ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการประเมิน

2.3 ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในระดับมากระดับที่หนึ่งคือ สถานศึกษาได้รับเอกสารรายงานการประเมินฯ จาก สมศ.มีระยะเวลาอันยาวนานไป ระดับรองคือ ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินจาก สมศ.มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการประเมิน และระดับที่สามคือ เอกสารผลการประเมินที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีความสำคัญต่อสถานศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและขนาดของโรงเรียน พบว่า

3.1 บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่ำกว่าหรือ เท่ากับ 1 ปี กับมีระยะเวลา 4 ปีขึ้นไป และบุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 2 – 3 ปี กับ มีระยะเวลา 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกและด้านกระบวนการหลังการประเมิน คุณภาพภายนอก บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้าน กระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี กับ มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากรที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 2 – 3 ปี กับ มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการระหว่างการประเมิน คุณภาพภายนอก บุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นบุคลากรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรมีการประชุม สัมมนาผู้บริหารและครู เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการประเมิน ควรแจ้งให้โรงเรียนทราบถึงการเตรียมเอกสารประกอบการประเมินและควรแจ้งรายละเอียด ขั้นตอนการประเมินให้สถานศึกษาทราบเพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมิน

ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรประเมินตามสภาพจริง ไม่ควรเน้นด้านเอกสาร การประเมินควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งมีความพร้อมแตกต่างกัน และข้อเสนอแนะควรให้โรงเรียนสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง

ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก

ผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยมีความคิดเห็นว่า ได้รับรายงานผลการประเมินจาก สมศ. ค่อนข้างช้า โรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถทำตามข้อเสนอแนะได้และควรแนะนำในมาตรฐานที่ต้องปรับปรุงว่าจะให้ดำเนินการอย่างไรที่ปฏิบัติได้จริง

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ระดับที่หนึ่งคือ การกำหนดให้สถานศึกษาจัดเตรียมข้อมูลบุคลากรและผลการสอบเป็นการสร้างเอกสารเข้าช้อนกับข้อมูลที่มีอยู่ เพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กต้องเสียเวลาไปกับการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่สถานศึกษามี

ข้อมูลอยู่แล้ว ระดับรองคือ การแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่จะใช้ประกอบการประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับวัน เวลาที่จะมาประเมินฯ บุคลากรในการสัมภาษณ์และเอกสารในการสืบค้นข้อมูลมีความครอบคลุม และระดับที่สามคือ การแจ้งรายชื่อผู้ที่จะมาประเมินล่วงหน้า ทำให้สะดวกในการต้อนรับ เพราะผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบด้านการประเมินคุณภาพภายนอกจำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก แต่ข้อมูลเหล่านี้สถานศึกษาได้รับทราบล่วงหน้าในเวลาที่เหมาะสมทำให้สถานศึกษามีเวลาในการเตรียมความพร้อมน้อย

1.2 ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ระดับที่หนึ่งคือ ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ เก็บข้อมูลโดยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง ส่วนระดับรองคือ ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนมีความเหมาะสม เพราะในการเก็บข้อมูลของคณะผู้ประเมินฯ ได้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาและศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นนามธรรมจึงต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมและหลากหลายมาช่วยในการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ระดับที่สามคือ คณะผู้ประเมินฯ มีทักษะในการแก้ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการประเมิน เพราะการประเมินฯ ในแต่ละสถานศึกษาคณะผู้ประเมินฯ ต้องพบความแตกต่างในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อม ชุมชน ผู้สอน ผู้เรียน ทำให้คณะผู้ประเมินฯ ต้องมีวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการประเมินฯ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

1.3 ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ระดับที่หนึ่งคือ สถานศึกษาได้รับเอกสารรายงานการประเมินฯ จาก สมศ.มีระยะเวลาไม่นานเกินไป ระดับรองคือ ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินจาก สมศ.มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการประเมิน และระดับที่สามคือ เอกสารผลการประเมินฯ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีความสำคัญต่อสถานศึกษา ซึ่งทั้ง 3 ข้อมีความสอดคล้องกันคือ สถานศึกษาต้องการทราบข้อมูลผลการประเมินภายนอกจากบุคลากรภายนอกซึ่งเป็นตัวแทนของ สมศ. เอกสารผลการประเมินของ สมศ.เป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดีขึ้นและเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินในรอบต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1 โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี เจริญผล (2547 : 140) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติต่อกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับเตรียมการประเมินจากหน่วยงานของรัฐกำหนดมากที่สุด คือ เตรียมการสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่ครูเพื่อรับการประเมินโดยหน่วยงานภายนอกที่รัฐกำหนด ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาในด้านเตรียมรับการประเมินจากหน่วยงานที่รัฐกำหนด พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาแนวทางการประเมินภายในและภายนอก ซึ่งจากการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารได้เตรียมความตระหนักและความเข้าใจให้เกิดกับครูและศึกษาแนวทางการประเมินภายในและภายนอก ทำให้ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 2 โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี เจริญผล (2547 : 138 - 141) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4 สรุปได้ว่าบุคลากรระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พล อินทร์จันทร์ (2546 : 81 - 82) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยศึกษาการบริหารและจัดการโรงเรียนในการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามแนวทางของกรมสามัญศึกษา ในขอบเขตเกี่ยวกับการเตรียมรับการ

ประเมินจากองค์กรภายนอก พบว่า ผู้บริหารเห็นด้วยเพราะการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกเป็นการเตรียมความพร้อมและความมั่นใจของสถานศึกษาที่จะรับการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา โดยความคิดเห็นที่เห็นด้วยสูงสุด คือ โรงเรียนเตรียมความพร้อมให้บุคคลได้รับรู้เข้าใจและมีส่วนร่วมรับผิดชอบเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก จากผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าบุคลากรของสถานศึกษาจะมีแนวความคิดต่อการประเมินเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แม้ระดับการศึกษาต่างกันแต่ความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ในครั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วปรากฏว่า ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี กับบุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอกมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 พบว่า บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2 – 3 ปี กับบุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากรที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่อการเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกและเข้าใจต่อระบบหลังกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกที่แตกต่างกัน ส่วนด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากรที่มีประสบการณ์ต่างกันต้องอยู่ในสภาวะรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากผู้ประเมินภายนอกซึ่งไม่รู้จักมาก่อน ไม่ทราบว่าจะใช้วิธีการประเมินในลักษณะใด และการประเมินในครั้งนี้เป็นการประเมินภายนอกเป็นครั้งแรก จึงทำให้บุคคลที่รับผิดชอบการประเมินอยู่ในสภาวะการณ์เดียวกัน จึงมีผลต่อความคิดเห็นระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอกไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพ

ภายนอกโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 โดยผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราภรณ์ บุญเจียม (2546 : 153) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยให้ ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา จึงทำให้ขนาดของสถานศึกษาไม่มีผล ต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาถึงผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการระหว่างกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการประเมินคุณภาพภายนอกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 และสอดคล้องกับผลการวิจัยในบางประเด็นของ วรางคณา ทูรินโสง (2545 : 187) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาความรู้ความเข้าใจและการ ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่า เมื่อเปรียบเทียบครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 18 ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานสูงกว่าครูโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอกและด้านกระบวนการ หลังการประเมินคุณภาพภายนอกมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไป ตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี มีข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัยใน ครั้งนี้ ดังนี้

1. ด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก มีข้อเสนอแนะว่า

สถานศึกษาควรได้รับการแจ้งกำหนดวันมาประเมินภายนอกล่วงหน้า เพื่อให้สถานศึกษา เตรียมความพร้อมในการรับการประเมินฯ ไม่ควรกำหนดให้สถานศึกษาส่งรายงานการประเมินตนเอง ก่อนการประเมินภายนอกทำให้สิ้นเปลืองเวลาเพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีบุคลากรน้อย ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานประจำตามภาระงานเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่ทำให้เป็นภาระ ของสถานศึกษาและควรแจ้งแผนปฏิบัติงานประจำวันก่อนที่จะมาประเมินล่วงหน้าให้ชัดเจน

เพื่อสถานศึกษาจะได้เตรียมข้อมูล เพื่อให้ผลการประเมินเป็นไปตามสภาพจริงและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

2. ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก มีข้อเสนอแนะว่า

การเก็บข้อมูลด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน เก็บข้อมูลโดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา สื่อการเรียนการสอนและการนำไปใช้นั้น ควรที่จะเก็บข้อมูลโดยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม การสรุปผลของคณะผู้ประเมินฯสรุปผลการประเมินตรงประเด็นและสอดคล้องกับสภาพจริงนั้น คณะผู้ประเมินควรที่จะประเมินตามสภาพจริง ไม่ควรเน้นเอกสารเป็นหลักและควรคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาซึ่งมีความพร้อมแตกต่างกัน

3. ด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก มีข้อเสนอแนะว่า

ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกต่อการพัฒนาการศึกษาและความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ในการประเมินนั้น ขึ้นอยู่กับผู้เกี่ยวข้องจะนำข้อมูลที่ได้รับจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ในด้านระยะเวลาการได้รับร่างรายงานผลการประเมินฯ จากคณะผู้ประเมินฯควรจะได้รับโดยเร็วและในการที่สถานศึกษาส่งข้อโต้แย้งและหลักฐานให้คณะผู้ประเมินฯทราบภายใน 15 วัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของผู้ประเมินภายนอกที่ต่างสังกัด
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการประเมินคุณภาพภายนอกระหว่างอำเภอ หรือระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดเดียวกัน
4. ควรวิจัยเชิงคุณภาพ ด้านการใช้งบประมาณเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาว่าคุ้มค่ากับงบประมาณที่ใช้ไปหรือไม่ เพียงใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ*
พ.ศ. 2546. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. (2543). *จิตวิทยาบริการ*. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2547). *การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพผู้ประเมินภายนอก สำหรับ
การศึกษาระดับพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา). พิษณุโลก :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ทองสุข แสงกล้า. (2546). *สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมิน
คุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาระดับพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
ถ่ายเอกสาร.
- พล อินทร์จันทร์. (2546). *ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2545). *พื้นฐานการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ:
ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ลาวัญญ์ จักรานวัณณ์. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาวิชา
บริหารธุรกิจ (M.B.A.) สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัด
การศึกษาภาคพิเศษ*. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารธุรกิจ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วรารัตนา พุรินไธสง. (2545). *การศึกษาความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพย์ กศ.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วรารัตน์ บุญเจียม. (2546). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- สุชา จันทรโณม และสุรางค์ จันทรโณม. (2540). *จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543) . *แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อความพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.*
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พรินทรวรรณกราฟฟิค จำกัด.*
- _____. (2547). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.*
- _____. (2547). *หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.*
- อารี เจริญผล. (2547). *การประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.*

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือ

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. นายสิฏฐากร ชูทรัพย์

การศึกษา MS.In Business Education

MA.In Management เชี่ยวชาญด้านการตลาด

ที่ทำงาน ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. นายคณิง กายสอน

การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3. นายนริศ น้ำทิพย์

การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย เรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี” งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบแรกแล้ว การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านและการตอบแบบสอบถาม ขอให้ตอบตามความคิดเห็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีใน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการก่อนการประเมินภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินภายนอกและด้านกระบวนการ หลังการประเมินภายนอก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ การประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

4. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอนและทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัย และขอขอบคุณในความกรุณาของท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางหนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์

นิสิตปริญญาโท เอกธุรกิจศึกษา มศว.

แบบสอบถาม
ความคิดเห็นของของบุคลากรที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. ตำแหน่ง
 - () ผู้บริหารสถานศึกษา
 - () ครูผู้สอน (ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก)
2. ระดับการศึกษา
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
3. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน (เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก)
 - () ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี
 - () 2 – 3 ปี
 - () 4 ปีขึ้นไป
4. ขนาดของสถานศึกษา
 - () ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 120 คน)
 - () ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน)
 - () ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการก่อนการ ประเมินภายนอก ด้านกระบวนการระหว่างการประเมินภายนอกและด้านกระบวนการ หลังการ ประเมินภายนอก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในตารางที่ตรงต่อความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อ เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
	<u>ด้านกระบวนการก่อนการประเมิน</u>					
	<u>คุณภาพภายนอก</u>					
1	การแจ้งกำหนดวันมาประเมินภายนอก ล่วงหน้า เหมาะสมในการเตรียม ความพร้อมเพื่อรับการประเมิน					
2	การแจ้งแผนปฏิบัติงานประจำวันก่อนที่จะ มาประเมินภายนอกล่วงหน้ามีความชัดเจน					
3	การแจ้งรายชื่อผู้ที่จะมาประเมินล่วงหน้า ทำให้สะดวกในการต้อนรับ					
4	การแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่จะใช้ ประกอบการประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับ วัน เวลาที่จะมาประเมินฯ บุคลากรในการ สัมภาษณ์และเอกสารในการสืบค้นข้อมูล มีความครอบคลุม					
5	การกำหนดให้สถานศึกษาส่งรายงานการ ประเมินตนเองก่อนการประเมินภายนอก ทำให้สิ้นเปลืองเวลามากเกินไปในการ จัดทำรายงาน					
6	การกำหนดให้สถานศึกษาจัดเตรียมข้อมูล บุคลากรและผลการสอบ เป็นการสร้าง เอกสารซ้ำซ้อนกับข้อมูลที่มีอยู่					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
	<u>ด้านกระบวนการระหว่าง</u> <u>การประเมินคุณภาพภายนอก</u>					
7	ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ พึงประสงค์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และ สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน มีความเหมาะสม					
8	ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด- สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ เก็บข้อมูลโดยวิธีที่หลากหลายตามสภาพจริง					
9	ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม หลักสูตร เก็บข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากผลการ เรียนของนักเรียนที่ได้ระดับ 3-4 และผลการ สอบ NT ทำให้ได้ผลไม่สอดคล้องกัน					
10	ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เก็บข้อมูลโดยศึกษาจากแผนการสอนและ สังเกตกิจกรรมของผู้เรียน ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง					
11	ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการ ทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมี เจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เก็บข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์และสังเกตการทำงานและผลงาน ของผู้เรียน เป็นวิธีที่เหมาะสม					
12	ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและ สุขภาพจิตที่ดี เก็บข้อมูลโดยศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของผู้เรียน ได้ข้อมูล ที่ครอบคลุม					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
13	ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา เก็บข้อมูลโดย ศึกษาจากโครงการและข้อมูลจำนวนผู้เข้าร่วม กิจกรรมและผลงาน เป็นวิธีที่เหมาะสม					
14	การจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงาน ของสถานศึกษา เก็บข้อมูลโดยศึกษาจาก เอกสารและการสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่เหมาะสม					
15	การส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับ ชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เก็บข้อมูลโดยศึกษาโครงการ, รายงานผลการ ดำเนินงานและสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครง- การและผู้นำชุมชน ทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม					
16	การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนของ สถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เก็บข้อมูล โดยศึกษาจากวิสัยทัศน์ แผนการสอน นโยบาย การสัมภาษณ์ครู นักเรียนและสังเกต การจัดการเรียนการสอนเป็นวิธีที่เหมาะสม					
17	ด้านภาวะผู้นำและความสามารถในการ บริหารจัดการของผู้บริหาร เก็บข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและศึกษา จากผลงานสถานศึกษา จะได้ข้อมูลที่ ครอบคลุม					
18	ด้านหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและ ท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ เก็บข้อมูลโดยศึกษาหลักสูตร สถานศึกษา สื่อการเรียนการสอนและการ นำไปใช้เป็นวิธีที่เหมาะสม					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
19	ด้านความสามารถของครูในการจัด การเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เก็บข้อมูลโดยศึกษา จากแผนการสอน ผลการประเมินคุณภาพ การศึกษา การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู นักเรียนและสังเกตการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม เป็นวิธีที่เหมาะสม					
20	ด้านคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับ งานที่รับผิดชอบและจำนวนครู เก็บข้อมูล โดยศึกษาจากทะเบียนบุคลากร คำสั่ง มอบหมายงาน การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู เป็นวิธีที่เหมาะสม					
21	คณะผู้ประเมินฯ เก็บข้อมูลได้ละเอียด รอบคอบในทุกด้าน					
22	คณะผู้ประเมินฯ มีความรู้ มีคุณธรรมและ มีความน่าเชื่อถือ					
23	คณะผู้ประเมินฯ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา					
24	คณะผู้ประเมินฯ ทำการเก็บข้อมูลตาม แผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้					
25	คณะผู้ประเมินฯ เก็บข้อมูลได้ครอบคลุม และครบทุกมาตรฐาน					
26	คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมินด้าน ผู้เรียนด้วยวาจาได้สอดคล้องกับสภาพจริง					
27	คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมินด้านครู ด้วยวาจาได้สอดคล้องกับสภาพจริง					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
28	คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมินด้าน ผู้บริหารด้วยวาจาได้สอดคล้องกับสภาพจริง					
29	คณะผู้ประเมินฯ สรุปผลการประเมิน ตรงประเด็นและสอดคล้องกับสภาพจริงของ สถานศึกษาได้ครบทุกมาตรฐาน					
30	คณะผู้ประเมินฯ ชี้จุดแข็ง/จุดอ่อนของ สถานศึกษาได้ตรงกับสภาพจริง					
31	คณะผู้ประเมินฯ ให้ข้อเสนอแนะในการ พัฒนาสถานศึกษาที่ตรงกับสภาพจริงและ สามารถนำไปปฏิบัติได้					
32	คณะผู้ประเมินฯ ตั้งคำถามที่สื่อความ ได้ชัดเจน					
33	คณะผู้ประเมินฯ นำเสนอผลการประเมินด้วย วาจาได้อย่างเหมาะสม เป็นขั้นตอน ไม่วกวน คลุมเครือ					
34	คณะผู้ประเมินฯ ตรงต่อเวลานัดหมาย เคารพ ให้เกียรติ ยอมรับและเข้าใจผู้ให้ข้อมูล					
35	คณะผู้ประเมินฯ ไม่วางอำนาจเหนือบุคคล ในสถานศึกษา					
36	คณะผู้ประเมินฯ ไม่รับและไม่เรียกร้องในสิ่งที่ ไม่เกี่ยวข้องกับการประเมินฯ					
37	คณะผู้ประเมินฯ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ ตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม					
38	คณะผู้ประเมินฯ มีความยุติธรรมและ เป็นกลาง					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
39	คณะผู้ประเมินฯ มีมนุษยสัมพันธ์และมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์					
40	คณะผู้ประเมินฯ ทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
41	คณะผู้ประเมินฯ มีทักษะในการแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการประเมิน					
42	คณะผู้ประเมินฯ มีการสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่ สมศ.กำหนด					
	<u>ด้านกระบวนการหลังการประเมิน</u>					
	<u>คุณภาพภายนอก</u>					
43	ระยะเวลาที่สถานศึกษาได้รับร่างรายงานผลการประเมินฯ จากคณะผู้ประเมินฯ มีความเหมาะสม					
44	สถานศึกษาส่งข้อโต้แย้งผลการประเมินฯ และหลักฐานเพิ่มเติมให้คณะผู้ประเมินฯ ทราบภายใน 15 วันทำการ เป็นระยะเวลาที่เหมาะสม					
45	สถานศึกษาได้รับเอกสารรายงานการประเมินฯ จาก สมศ. มีระยะเวลานานเกินไป					
46	ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินจาก สมศ. มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกับผลการประเมิน					
47	ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินฯ สอดคล้องกับผลการสรุปด้วยวาจาของคณะผู้ประเมินฯ					

ข้อ	ความคิดเห็นที่มีต่อการประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
48	ข้อมูลในเอกสารผลการประเมินฯ เป็น ประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่จะนำไปใช้ ปรับปรุงและพัฒนา					
49	เอกสารผลการประเมินฯ ที่เป็นลายลักษณ์- อักษร มีความสำคัญต่อสถานศึกษา					
50	เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรจาก สมศ. ศึกษาแล้วมีความชัดเจนต่อการนำมา ปฏิบัติ					
51	เอกสารผลการประเมินคุณภาพภายนอก มีเนื้อหาสาระครอบคลุมตามมาตรฐานที่ กำหนด					
52	การประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาการศึกษาและคุ้มค่ากับ งบประมาณที่ใช้ไป					

ตอนที่ 3 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนความคิดเห็นเพิ่ม พร้อมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ในจังหวัดเพชรบุรี

1. ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการก่อนการประเมินคุณภาพภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการระหว่างการประเมินคุณภาพภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะด้านกระบวนการหลังการประเมินคุณภาพภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูล

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางหนึ่งฤทัย จิรประเสริฐวงศ์
วันเดือนปีเกิด	25 สิงหาคม 2513
สถานที่เกิด	อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	25/137 หมู่บ้านเพชรพิมาน ถนนเพชรเกษม(สายเก่า) หมู่ที่ 6 ตำบลต้นมะม่วง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	เจ้าพนักงานธุรการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2534	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2537	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกการจัดการทั่วไป จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี
พ.ศ. 2540	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกการประถมศึกษา จากสถาบันราชภัฏเพชรบุรี
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกธุรกิจศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ